

2024/3015

12.12.2024.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2024/3015

(2024. gada 27. novembris)

par tādu produktu aizliegšanu Savienības tirgū, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. un 207. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Kā atzīts Starptautiskās Darba organizācijas ("SDO") Piespiedu darba konvencijas Nr. 29 ("SDO Konvencija Nr. 29") 2014. gada protokola preambulā, piespiedu darbs ir nopietns cilvēka cieņas un cilvēka pamattiesību pārkāpums, veicina nabadzības saglabāšanos un liedz panākt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību ikvienam. SDO ir pasludinājusi, ka visu veidu piespiedu vai obligātā darba izskaušana ir viens no pamattiesību ievērošanas principiem. SDO atzinusi SDO Konvenciju Nr. 29, tostarp papildinošo Konvencijas Nr. 29 2014. gada protokolu, un SDO Konvenciju Nr. 105 par piespiedu darba izskaušanu ("SDO Konvencija Nr. 105") par SDO pamatkonvencijām un izdod ieteikumus, lai novērstu, izskautu un nepieļautu piespiedu darbu, piemēram, Ieteikums par piespiedu darbu (papildu pasākumi) Nr. 203. SDO ir noteikusi vairākus rādītājus, ko izmanto, lai identificētu piespiedu darbu un to norādītu, piemēram, draudi un faktiski fizisks vai seksuāls kaitējums, ļaunprātīga neaizsargātības izmantošana, ļaunprātīga darba un dzīves apstākļu izmantošana un pārmērīgas virsstundas, maldināšana, pārvietošanās ierobežošana vai ieslodzīšana darbavietā vai ierobežotā teritorijā, izolēšana, parādu verdzība, algu ieturēšana vai pārmērīgi algas samazinājumi, pasu un personu apliecinošu dokumentu paturēšana vai draudi, ka persona tiks nodota iestādēm, ja darba ņēmējam ir neatbilstīga imigranta statuss. Piespiedu darbs ļoti bieži ir saistīts ar nabadzību un diskrimināciju. Kredītu un parādu manipulācijas, ko īsteno vai nu darba devēji, vai rekrutēšanas aģenti, joprojām ir pamatfaktors, kas neaizsargātus darba ņēmējus iesloga piespiedu darba situācijās. Saskaņā ar SDO uzraudzības struktūru sniegto informāciju ieslodzīto darbaspēka izmantošana, tostarp tad, ja to dara privāti uzņēmumi, pats par sevi nav piespiedu darbs, ar noteikumu, ka šo darbu veic brīvprātīgi, ieslodzītās personas labumam un tas ir salīdzināms ar apstākļiem brīvās darba attiecībās. Sabiedriskajam darbam kā soda sankcijai, kas ir alternatīva ieslodzījumam, vienmēr vajadzētu būt sabiedrības interesēs, un valstīm to nekādā gadījumā nevajadzētu izmantot kā līdzekli, ar ko pazemot notiesāto personu vai liegt minētajai personai cieņpilnu attieksmi. Gadījumos, kad darbu vai pakalpojumu pieprasa, izmantojot darba ņēmēja neaizsargātību, draudot ar sodu, minētajam draudam nav jābūt soda sankcijai, bet tas varētu attiekties arī uz tiesību vai pabalstu zaudēšanu.
- (2) Piespiedu darbs pasaulē ir plaši izplatīts. Tiek lēsts, ka 2021. gadā piespiedu darba situācijās bija iesaistīti aptuveni 27,6 miljoni cilvēku. Nepasargātas un marginalizētas sabiedrības grupas ir īpaši pakļautas riskam ar spiedienu tikt iesaistītām piespiedu darbā. Šādas grupas ietver sievietes, bērnus, etniskās minoritātes, personas ar invaliditāti, zemākas kastas, pirmiedzīvotāju un cilšu tautas, migrantus, it sevišķi tādu migrantus bez dokumentiem, kuriem ir nestabils statuss un kuri darbojas neoficiālajā ekonomikā. Pat tad, ja piespiedu darbs nav valsts uzspiests, to bieži vien izraisa labas pārvaldības nepietiekamība vai trūkums attiecībā uz konkrētiem uzņēmējiem, un tas liecina par to, ka valsts nenodrošina sociālo un darba tiesību izpildi, jo īpaši attiecībā uz nepasargātām un marginalizētām grupām.

⁽¹⁾ OV C 140, 21.4.2023., 75. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2024. gada 23. aprīļa nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2024. gada 19. novembra lēmums.

Piespiedu darbu var izraisīt arī tas, ka iestādes izliekas to nemanām. 86 % no visiem piespiedu darba gadījumiem norisinās privātajā sektorā, jo īpaši piespiedu darbā ekspluatējot 17,3 miljonu cilvēku, kas veido. No šīs regulas izrietošajiem uzņēmēju pienākumiem vajadzētu būt paredzamiem un skaidriem, lai nodrošinātu pilnīgu un efektīvu atbilstību un izbeigtu piespiedu darbu.

- (3) Piespiedu darba visās tā formās, tostarp valsts uzspiesta piespiedu darba, izskaušana ir viena no Savienības prioritātēm. Cilvēka cieņas neaizskaramība un cilvēktiesību universālums un nedalāmība ir stingri nostiprināti Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. pantā. Lai sasniegtu Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu 8.7 mērķrādītāju, Savienībai būtu jāievēro un jāpopularizē savas vērtības un jāveicina cilvēktiesību aizsardzība, jo īpaši bērnu tiesību aizsardzība. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("Harta") 5. pants skaidri aizliedz verdzību, kalpību, piespiedu vai obligātu darbu un cilvēku tirdzniecību, savukārt Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 4. pantā ir noteikts, ka nevienam nedrīkst likt veikt piespiedu vai obligātu darbu. Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir vairākkārt interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 4. pantu, norādot, ka tas paredz, ka dalībvalstīm ir pienākums sodīt un faktiski saukt pie atbildības par ikvienu darbību, ar kuru persona tiek turēta Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas minētajā pantā izklāstītajās situācijās. Tiesības uz efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem pret pamattiesību pārkāpumiem ir cilvēktiesības un efektīvas noziegumu izmeklēšanas procesa pamatelements. Pastāvošie Savienības tiesību akti, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām (ANO VP), Eiropas Padomes ieteikumi par cilvēktiesībām un uzņēmējdarbību un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) vadlīnijas, kā piemēram, Atbildīgas uzņēmējdarbības vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem, apstiprina cietušo personu tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību ar uzņēmējdarbību saistītos cilvēktiesību pārkāpumu vai aizskāruma gadījumos, tostarp piespiedu darba gadījumos.
- (4) Visas dalībvalstis ir ratificējušas SDO pamatkonvencijas piespiedu darba jomā, proti, SDO Konvenciju Nr. 29 un SDO Konvenciju Nr. 105 un SDO Bērnu darba ļaunāko formu konvenciju Nr. 182 (SDO Konvencija Nr. 182). Tāpēc tām ir juridisks pienākums novērst un izskaust piespiedu darba izmantošanu un regulāri ziņot SDO.
- (5) Ar savu politiku un likumdošanas iniciatīvām Savienība cenšas izskaust piespiedu darba izmantošanu un veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un darba tiesības visā pasaulē. Savienība veicina pienācīgu rūpību saskaņā ar starptautiskām vadlīnijām un principiem, ko noteikušas starptautiskās organizācijas, to skaitā SDO, ESAO un Apvienoto Nāciju Organizācija, lai nodrošinātu, ka Savienībā iedibināto uzņēmumu piegādes ķēdēs netiek izmantots piespiedu darbs.
- (6) Savienības tirdzniecības politika atbalsta cīņu pret piespiedu darbu gan vienpusējās, gan divpusējās tirdzniecības attiecībās. Savienības tirdzniecības nolīgumu tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļās ir ietverta apņemšanās ratificēt un efektīvi īstenot SDO pamatkonvencijas, to skaitā SDO Konvenciju Nr. 29 un SDO Konvenciju Nr. 105, bet tirdzniecības un dzimumjautājumu noteikumi ietver dzimumperspektīvu, kas ir būtiska sieviešu ekonomiskajai spēcīnāšanai nolūkā apkarot uz dzimumu balstītu piespiedu darbu. Turklāt par nopietniem un sistemātiskiem SDO Konvencijas Nr. 29 un SDO Konvencijas Nr. 105 pārkāpumiem var atcelt vienpusējās tarifu preferences, kas noteiktas Savienības vispārējo preferenču sistēmā.
- (7) Piespiedu darbam ir izteikta ietekme uz nepasargātām un marginalizētām grupām, piemēram, bērniem, sievietēm, migrantiem, bēgļiem un pirmiedzīvotāju tautām, un tādēļ, lai rezultatīvi apkarotu piespiedu darbu, ir svarīgi īstenot intersekcionalu un dzimumsensitīvu pieeju. Tādēļ paredzams, ka šī regula palīdzēs sasniegt mērķus, kas noteikti attiecīgajos starptautiskajos nolīgumos un konvencijās, piemēram, SDO Konvencijā Nr. 182, Eiropas Padomes Konvencijā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu, Pekinas 1995. gada septembra deklarācijā, Globālajā paktā par drošu, sakārtotu un likumīgu migrāciju, Ženēvas Konvencijā par bēgļu statusu, Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām un SDO Konvencijā Nr. 169 par pirmiedzīvotāju un cilšu tautām.
- (8) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/36/ES⁽³⁾ saskaņo cilvēku tirdzniecības definīciju, aptverot piespiedu darbu vai pakalpojumus, un nosaka noteikumus par minimālajiem sodiem. Nevieniem noteikumiem, kas pieņemti attiecībā uz aizliegumu Savienības tirgū laist un darīt pieejamus iekšzemes vai importētus produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, vai eksportēt šādus produktus, un pienākumam nodrošināt šādu produktu

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/36/ES (2011. gada 5. aprīlis) par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI (OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp.).

izņemšanu no Savienības tirgus (produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizliegums) nevajadzētu skart minēto direktīvu, un jo īpaši tiesībsardzības un tiesu iestāžu kompetenci izmeklēt noziegumus, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību (arī darbaspēka ekspluatāciju) un saukt pie atbildības par tiem.

- (9) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/821⁽⁴⁾ ir noteikts, ka Savienības importētājiem, kas importē izrakteņus vai metālus, uz kuriem attiecas minētā regula, ir jāievēro pienācīgas pārbaudes (rūpības) pienākumi saskaņā ar ESAO Pienācīgas pārbaudes vadlīniju attiecībā uz atbildīgām izrakteņu piegādes ķēdēm no konfliktu skartām un augsta riska teritorijām II pielikumu un tajā izklāstītajiem pienācīgas rūpības ieteikumiem. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2023/1542⁽⁵⁾ ir ietverti pienākumi uzņēmējiem ievērot pienācīgu rūpību savās piegādes ķēdēs, tostarp attiecībā uz darba tiesībām. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2023/1115⁽⁶⁾ ir prasība ievērot pienācīgu rūpību attiecībā uz konkrētām pirmprecēm un izstrādājumiem, kas saistīti ar atmežošanu un meža degradāciju, tostarp attiecībā uz cilvēktiesībām.
- (10) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2013/34/ES⁽⁷⁾ ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai konkrēti uzņēmēji katru gadu publicētu nefinanšu pārskatus, kuros tie ziņo par savas darbības ietekmi uz vides, sociālajiem un ar darbiniekiem saistītajiem aspektiem un par cilvēktiesību ievērošanu, tostarp par piespiedu darbu, pretkorupcijas un kukuļošanas aspektiem. Turklāt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2022/2464⁽⁸⁾ par korporatīvo ilgtspējas ziņojumu sniegšanu tika grozīta minētā prasība, ieviešot sīki izstrādātas prasības uzņēmumiem, kuri ietilpst minētās direktīvas darbības jomā, attiecībā uz cilvēktiesību ievērošanu, tostarp globālajās piegādes ķēdēs. Informācijā, ko uzņēmumi atklāj par cilvēktiesībām, attiecīgā gadījumā būtu jāiekļauj informācija par piespiedu darbu to vērtības ķēdēs.
- (11) Savienība kā Pasaulē Tirdzniecības organizācijas (PTO) dalībniece ir apņēmusies veicināt uz noteikumiem balstītu, atvērtu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu. Visiem Savienības ieviestajiem pasākumiem, kas ietekmē tirdzniecību, būtu jāatbilst PTO noteikumiem.
- (12) 2021. gada jūlijā Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests publicēja norādes par pienācīgu rūpību ES uzņēmumiem, kas tiem palīdzētu veikt atbilstošus pasākumus, lai savās darbībās un piegādes ķēdēs novērstu piespiedu darba risku.
- (13) Kā atzīts Komisijas 2022. gada 23. februāra paziņojumā par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visā pasaulē globālas taisnīgas pārkārtošanās procesam un ilgtspējīgai atveseļošanai, neraugoties uz pašreizējo politiku un tiesisko regulējumu, ir nepieciešama turpmāka rīcība, lai sasniegtu noteiktos mērķus, proti, izskaust no Savienības tirgus produktus, kas ražoti, izmantojot piespiedu darbu, un tādējādi dot turpmāku ieguldījumu cīņā pret piespiedu darbu visā pasaulē.
- (14) Savienības pamatprioritātes, kā noteikts ES Rīcības plānā cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam, ietver pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un uz cilvēku vērstu nodarbinātības nākotnes veicināšanu, nodrošinot pamatprincipu un cilvēktiesību ievērošanu, sociālā dialoga veicināšanu, kā arī attiecīgo SDO konvenciju un protokolu ratificēšanu un efektīvu īstenošanu, atbildīgas pārvaldības stiprināšanu globālajās piegādes ķēdēs un piekļuvi sociālajai aizsardzībai.
- (15) Eiropas Parlaments 2022. gada 9. jūnija rezolūcijā par jaunu tirdzniecības instrumentu, ar ko aizliedz piespiedu darbā saražotus produktus⁽⁹⁾, 2020. gada 17. decembra rezolūcijā par piespiedu darbu un uiguru stāvokli Siņdzjanas Uiguru autonomajā reģionā⁽¹⁰⁾ un 2021. gada 16. decembra rezolūcijā par piespiedu darbu Linglongas ražotnē un

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/821 (2017. gada 17. maijs), ar ko paredz piegādes ķēdes pienācīgas pārbaudes pienākumus Savienības importētājiem, kuri importē konfliktu skartu un augsta riska teritoriju izcelsmes alvu, tantalu un volframu, to rūdas un zeltu (OV L 130, 19.5.2017., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1542 (2023. gada 12. jūlijs) par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK un Regulu (ES) 2019/1020 un atceļ Direktīvu 2006/66/EK (OV L 191, 28.7.2023., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1115 (2023. gada 31. maijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas un kā eksportēt no Savienības konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas pirmprecis un izstrādājumus, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010 (OV L 150, 9.6.2023., 206. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2464 (2022. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (OV L 322, 16.12.2022., 15. lpp.).

⁽⁹⁾ OV C 493, 27.12.2022., 132. lpp.

⁽¹⁰⁾ OV C 445, 29.10.2021., 114. lpp.

vides aizstāvības protestiem Serbijā ⁽¹¹⁾ stingri nosodīja piespiedu darbu un aicināja aizliegt produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu. Tāpēc tas, ka produkti, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, varētu būt pieejami Savienības tirgū vai eksportēti uz trešām valstīm bez iedarbīga mehānisma šādu produktu aizliegšanai vai izņemšanai no tirgus, ir sabiedrības morāles jautājums.

- (16) Lai pilnībā izveidotu Savienības tiesisko un politisko regulējumu attiecībā uz piespiedu darbu, būtu jāaizliedz Savienības tirgū laist un darīt pieejamus produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, vai eksportēt iekšzemē ražotus vai importētus produktus, kuri izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, un būtu jānodrošina, ka šie produkti tiek izņemti no Savienības tirgus.
- (17) Pašlaik nav tādu Savienības tiesību aktu, kas pilnvarotu dalībvalstu iestādes tieši aizturēt, konfiscēt vai likt izņemt produktu, pamatojoties uz konstatējumu, ka tas pilnībā vai daļēji izgatavots, izmantojot piespiedu darbu.
- (18) Lai nodrošinātu šīs regulas efektivitāti, tādu produktu aizliegums, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, būtu jāpiemēro produktiem, attiecībā uz kuriem piespiedu darbs izmantots jebkurā minēto produktu ražošanas, izgatavošanas, novākšanas vai iegūšanas posmā, tostarp ar šādiem produktiem saistītā apstrādē vai pārstrādē. Aizliegumam attiecībā uz produktiem, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, būtu jāattiecas uz visiem jebkura veida produktiem, tostarp to sastāvdaļām, un tas būtu jāpiemēro produktiem neatkarīgi no nozares un izcelsmes, kā arī no tā, vai tie ražoti iekšzemē vai importēti, laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū vai eksportēti. Šo regulu nepiemēro transporta pakalpojumiem.
- (19) Aizliegumam attiecībā uz produktiem, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, būtu jāveicina starptautiskie centieni izskaust piespiedu darbu. Tāpēc jēdziena "piespiedu darbs" definīcija būtu jāsaprot ar definīciju, kas noteikta SDO Konvencijā Nr. 29, kurā piespiedu vai obligātais darbs ir definēts kā jebkurš darbs vai pakalpojums, kas tiek prasīts no cilvēka, piedraudot ar kādu sodu, un ko minētā persona nav uzņēmies veikt labprātīgi, izņemot jebkuru tikai militāra rakstura darbu vai dienestu, kuru pieprasa veikt pamatojoties uz obligātā militārā dienesta likumiem; jebkuru darbu vai pakalpojumu, kas ir daļa no pilnībā pašpārvaldes valsts pilsoņu parastajiem pilsoniskajiem pienākumiem; jebkuru darbu vai dienestu, kas tiek pieprasīts no kādas personas saistībā ar notiesāšanu tiesā, ar noteikumu, ka minētais darbs vai dienests tiek veikts valsts iestādes uzraudzībā un kontrolē un ka minētā persona netiek pieņemta darbā vai iekārtota darbā pie atsevišķām privātpersonām, uzņēmumiem vai biedrībām; nevienu darbu vai dienestu, kas tiek pieprasīts ārkārtas gadījumā, tas ir, kara gadījumā vai tādas nelaimes vai nelaimes draudu gadījumā kā ugunsgrēks, plūdi, bads, zemestrīce, spēcīga epidēmija vai epizootiskas slimības, dzīvnieku, kukaiņu vai augu kaitēkļu invāzijas, un citos apstākļos, kuri apdraudētu visu iedzīvotāju vai to daļas pastāvēšanu vai labklājību; un tāda veida mazsvarīgus sabiedriskos pakalpojumus, kurus izpilda sabiedrības locekļi šīs sabiedrības tiesās interesēs, un ko tādējādi var uzskatīt par parastiem pilsoniskiem pienākumiem, ar noteikumu, ka sabiedrības locekļiem vai viņu tiešiem pārstāvjiem ir tiesības tikt uzklausi attiecībā uz šādu pakalpojumu nepieciešamību.
- (20) Pamatojoties uz piespiedu darba definīciju, kas sniegta SDO Konvencijā Nr. 29 un izmantota šajā regulā, SDO piespiedu darba rādītāji un SDO vadlīnijās "Grūti pamanīt, vēl grūtāk uzskaitīt" noteiktas visbiežāk sastopamās pazīmes, kas liecina par iespējamu piespiedu darba gadījumu, un būtu jāņem vērā šīs regulas īstenošanā. Tomēr ar minētajiem rādītājiem vien var nepietikt, lai konstatētu valsts iestāžu uzspiestu piespiedu darbu, kura pamatā ir sistēmiskas un globālas uzspiešanas rīcībpolitikas, kuru konstatēšanai nepieciešami īpaši izstrādāti papildu rādītāji.
- (21) Jēdziena "piespiedu darbs, ko piemēro valsts iestādes" definīcija būtu jāsaprot ar SDO Konvenciju Nr. 105, kurā konkrēti aizliegts izmantot piespiedu vai obligātu darbu kā politiskas piespiešanas vai izglītošanas veidu vai kā sodu par politisku uzskatu vai tādu uzskatu paušanu, kuri ideoloģiski ir pretrunā iedibinātajai politiskajai, sociālajai vai ekonomiskajai sistēmai. Tā arī aizliedz izmantot piespiedu darbu kā metodi mobilizēt un izmantot to ekonomiskās attīstības mērķiem, kā līdzekli darba disciplīnas nodrošināšanai, kā sodu par pedališanos streikos vai kā rasu, reliģiskās vai cita veida diskriminācijas līdzekli.
- (22) Šīs regulas darbības jomā būtu jāiekļauj arī tālpārdošana, tostarp pārdošana tiešsaistē. Ja produktu piedāvā pārdošanai tiešsaistē vai, izmantojot citus tālpārdošanas veidus, produkts būtu jāuzskata par darītu pieejamu tirgū, ja pārdošanas piedāvājums ir vērsts uz tiešajiem lietotājiem Savienībā. Saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem par starptautiskajām privāttiesībām būtu jāveic katra atsevišķa gadījuma analīze, lai noteiktu, vai piedāvājums

⁽¹¹⁾ OV C 251, 30.6.2022., 124. lpp.

ir vērsts uz tiešajiem lietotājiem Savienībā. Pārdošanas piedāvājums būtu jāuzskata par vērstu uz tiešajiem lietotājiem Savienībā, ja attiecīgais uzņēmējs jebkādā veidā vērš savu darbību uz kādu no dalībvalstīm. Analizējot katru gadījumu atsevišķi, būtu jāņem vērā būtiski faktori, piemēram, ģeogrāfiskie apgabali, uz kuriem ir iespējama nosūtīšana, piedāvājumā vai pasūtījumā pieejamās un izmantotās valodas, maksāšanas līdzekļi, dalībvalsts valūtas vai kādā no dalībvalstīm reģistrēta domēna nosaukuma izmantošana. Attiecībā uz pārdošanu tiešsaistē nepietiek ar to, ka uzņēmēju vai tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāju saskarne ir pieejama dalībvalstī, kurā ir iedibināts vai dzīvo tiešais lietotājs. Tas, ka produktus, ko piedāvā pārdošanai tiešsaistē vai izmantojot citus tālpārdošanas līdzekļus, uzskata par darītiem pieejamiem Savienības tirgū, ja pārdošanas piedāvājums ir vērsts uz tiešajiem lietotājiem Savienībā, piešķir tiesības kompetentajām iestādēm pārbaudīt un veikt nepieciešamās darbības saistībā ar šādiem produktiem, ievērojot šo regulu, pat ja brīdī, kad produkti tiek piedāvāti pārdošanai tiešsaistē vai izmantojot citus tālpārdošanas veidus, tie vēl nav faktiski laisti tirgū. Šādiem produktiem jāatbilst attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, kas ir spēkā brīdī, kad tos faktiski laiž Savienības tirgū, un, ja produktus ievieš Savienībā, tad, kad tiem piemēro muitas procedūru "laišana brīvā apgrozībā". Tas, ka produkts, ko piedāvāja pārdošanai tiešsaistē vai izmantojot citus tālpārdošanas veidus, tiek uzskatīts par darītu pieejamu tirgū, ja pārdošanas piedāvājums ir vērsts uz tiešajiem lietotājiem Savienībā, neskar noteikumus attiecībā uz produktiem, ko ievieš Savienības tirgū vai izved no tā.

- (23) Ir palielinājusies starpniecības pakalpojumu, jo īpaši tiešsaistes tirdzniecības vietu, izmantošana produktu pārdošanai. Šajā sakarā visa informācija, kas saistīta ar tādu produktu pārdošanu, kuri pārkāpj šajā regulā noteikto aizliegumu attiecībā uz produktiem, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, būtu jāuzskata par nelikumīgu saturu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2022/2065⁽¹²⁾ 3. panta h) punkta nozīmē, un uz to būtu jāattiecinā minētajā regulā noteiktie pienākumi un pasākumi.
- (24) Komisijai un dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtu jāidentificē pārkāpumi attiecībā uz tādu produktu aizliegumu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu. Izraugoties kompetentās iestādes, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šīm iestādēm ir pietiekami cilvēkresursi un finanšu resursi un ka to darbiniekiem ir nepieciešamā kompetence un zināšanas, jo īpaši attiecībā uz cilvēktiesībām, darba tiesībām, dzimumu līdztiesību, piegādes ķēdes pārvaldību un pienācīgas rūpības procesiem. Kompetentajām iestādēm būtu cieši jāsadarbjas ar valsts darba inspekciju iestādēm un tiesu un tiesībsardzības iestādēm, tostarp tām, kas ir atbildīgas par cilvēku tirdzniecības apkarošanu, tā, lai netiktu apdraudēta šo iestāžu veiktā izmeklēšana.
- (25) Lai nodrošinātu šajā regulā noteikto uzdevumu efektīvu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz izmeklēšanas veikšanu, Komisijai vajadzētu būt iespējai lūgt palīdzību citām Savienības struktūrām, birojiem vai aģentūrām ar atbilstīgām pilnvarām. Minētie uzdevumi varētu būt: apstrādāt iesniegto informāciju, atbalstīt izmeklēšanu sadali, veikt iepriekšēju izmeklēšanu un izmeklēšanu, atvieglot sadarbību ar dalībvalstu iestādēm un to starpā, veicināt starptautisko sadarbību, atbalstīt atbalsta rīku izstrādi un attiecīgā gadījumā atbalstīt muitas dienestu veikto īstenošanu un atbalstīt Komisiju, sagatavojot lēmumus par tādu produktu aizliegšanu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu. Tas neskar Komisijas kā vadošās kompetentās iestādes uzdevumu pieņemt lēmumus, lai aizliegtu produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, laišanu tirgū. Komisijai kā vadošajai kompetentajai iestādei būtu jāīsteno savas pilnvaras objektīvi, pārredzami un pienācīgi ievērojot dienesta noslēpuma ievērošanas pienākumus, un tai vajadzētu būt nepieciešamajām speciālajām zināšanām. Komisijas rīcībā vajadzētu būt līdzekļiem, ar ko finansēt nepieciešamo personālu un saistītās izmaksas, lai veiktu uzdevumus, kas tai uzticēti saskaņā ar šo regulu, un uzkrātu vajadzīgās speciālās zināšanas.
- (26) Šīs regulas īstenošanā kompetentajām iestādēm un Komisijai vajadzētu orientēties pēc proporcionalitātes principa. Kompetentajām iestādēm un Komisijai jo īpaši būtu jānodrošina, ka visi pasākumi un darbības, ko veic sākotnējās izmeklēšanas posmā un izmeklēšanas laikā un kas izklāstīti lēmumā, ir piemēroti un nepieciešami, lai sasniegtu vēlamo mērķi, un nerada uzņēmējiem pārmērīgu slogu.
- (27) Lai nodrošinātu sadarbību starp Komisiju un kompetentajām iestādēm, kas izraudzītas saskaņā ar šo regulu un iestādēm, kuras izraudzītas saskaņā ar citiem attiecīgiem Savienības un valsts tiesību aktiem, un lai nodrošinātu to darbību un lēmumu konsekvenci, Komisijai un kompetentajām iestādēm, kas izraudzītas saskaņā ar šo regulu,

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp.).

vajadzības gadījumā būtu jāpieprasa informācija no citām attiecīgajām iestādēm par to, vai uz novērtējamajiem uzņēmējiem attiecas pienācīga rūpība saistībā ar piespiedu darbu saskaņā ar piemērojamajiem Savienības vai valsts tiesību aktiem, kuros noteiktas pienācīgas rūpības un pārredzamības prasības attiecībā uz piespiedu darbu, un vai tie šādu pienācīgu rūpību ievēro. Pieprasot informāciju no uzņēmējiem, kompetentajām iestādēm pēc iespējas būtu jāievēro Komisijas noteiktais vienreizējas iesniegšanas princips, pastiprinot sadarbību un dialogu starp iestādēm, kas pārrauga produktu regulējumu. Šajā pašā nolūkā un attiecīgā gadījumā kompetentajām iestādēm, kas izraudzītas saskaņā ar šo regulu, par savām darbībām un lēmumiem būtu jāinformē citas attiecīgās iestādes, piemēram, tirgus uzraudzības iestādes.

- (28) Vienotu aizlieguma izpildi attiecībā uz produktiem, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, ko ievēd Savienības tirgū vai izved no tā, var panākt tikai, kompetentajām iestādēm, muitas dienestiem un Komisijai sistemātiski apmainoties ar informāciju un savstarpēji sadarbojoties. Komisijai būtu jāatbalsta šāda informācijas apmaiņa un sadarbība.
- (29) Informācijas vākšanai, apstrādei un glabāšanai strukturētā veidā par jautājumiem, kas saistīti ar izmeklēšanām, lēmumu pieņemšanas procesu un tādu produktu aizlieguma izpildi, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, kompetentajām iestādēm būtu jāizmanto tirgus uzraudzības informācijas un saziņas sistēma (ICSMS), kura minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1020⁽¹³⁾ 34. pantā. Komisijai, kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem vajadzētu būt piekļuvei šai sistēmai, lai pildītu savus attiecīgos pienākumus saskaņā ar šo regulu. Kompetentajām iestādēm ir arī iespējams izmantot citas pastāvošas sakaru sistēmas, lai sazinātos ar citām iestādēm savā dalībvalstī, ciktāl tas neietekmē pienākumu izmantot ICSMS šīs regulas īstenošanai.
- (30) Lai optimizētu un atslogotu tādu produktu kontroles procesu, ko ievēd Savienības tirgū vai izved no tā, ir jānodrošina automātiska datu pārsūtīšana starp ICSMS un muitas sistēmām. Būtu jānoskaidro trīs dažādi datu nosūtīšanas veidi atkarībā no to attiecīgajiem mērķiem. Pirmkārt, lēmumi, ar kuriem konstatē tādu produktu aizlieguma pārkāpumu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, būtu jānosūta no ICSMS uz elektronisko muitas riska pārvaldības sistēmu, kas minēta Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447⁽¹⁴⁾ 36. pantā, neskarot turpmākas izmaiņas muitas riska pārvaldības vidē, lai muitas dienesti šo informāciju izmantotu tādu produktu identificēšanai, kuri varētu atbilst šādiem lēmumiem. Šo pirmo datu pārsūtīšanai būtu jāizmanto pieejamās muitas vides saskarnes. Otrkārt, ja muitas dienesti identificē šādu produktu, būs jānodrošina lietu pārvaldība, lai cita starpā pārsūtītu paziņojumu par apturēšanu, kompetento iestāžu slēdzienus un informāciju par muitas iestāžu veikto darbību rezultātiem. ES vienloga videi muitas jomā būtu jāatbalsta šie otrā veida pārsūtītie dati starp ICSMS un valstu muitas sistēmām. Treškārt, muitas sistēmās par produktiem, ko ievēd Savienības tirgū un izved no tā, ir sniegta informācija, kas būtu svarīga kompetentajām iestādēm, lai tās varētu veikt savus pienākumus, bet kas tām nav pieejama. Tādēļ attiecīgā informācija būtu jāizgūst un jānosūta uz ICSMS. Lai neradītu papildu slogu muitas dienestiem, šiem trim starpsavienojumiem vajadzētu būt lielā mērā automatizētiem un viegli lietojamiem. Būtu jāpārvaro Komisija sadarbībā ar muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm pieņemt īstenošanas aktus, kas vajadzīgi, lai noteiktu procesuālos noteikumus, praktisko kārtību un datu elementus, kuri jānosūta starp ICSMS un muitas sistēmām, kā arī jebkādas citas papildu prasības.
- (31) Komisijai būtu jāizveido indikatīva un neizsmeļoša piespiedu darba risku datubāze, lai atbalstītu kompetento iestāžu darbu, novērtējot tādu produktu aizlieguma iespējamos pārkāpumus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, un palīdzētu uzņēmējiem apzināt iespējamos piespiedu darba riskus to piegādes ķēdēs. Komisijai vajadzētu būt iespējai izmantot ārējus ekspertus, lai izveidotu datubāzi. Datubāzē būtu jāapzina piespiedu darba riski konkrētos ģeogrāfiskos apgabalos vai attiecībā uz konkrētiem produktiem vai produktu grupām, īpašu uzmanību pievēršot plaši izplatītiem un smagiem piespiedu darba riskiem, pamatojoties uz uzticamu un pārbaudāmu informāciju no starptautiskām iestādēm, piemēram, SDO un ANO, kā arī pētniecības vai akadēmiskām iestādēm. Minētā datubāze būtu jādara publiski pieejama vienotajā portālā informācijai par piespiedu darbu. Ja ir ticami un pārbaudāmi pierādījumi, ka pastāv augsts risks, ka produkti, kuri ražoti konkrētās ekonomikas nozarēs konkrētos ģeogrāfiskajos

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2015/2447 (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 343, 29.12.2015., 558. lpp.).

apgabalos varētu būt izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, ko piemērojušas valsts iestādes, minētās nozares šajos apgabalos būtu jānorāda datubāzē, kura izveidota, ievērojot šo regulu.

- (32) Mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) var būt ierobežoti resursi un iespējas nodrošināt, ka produkti, kurus tie laiž vai dara pieejamus Savienības tirgū, nav ražoti, izmantojot piespiedu darbu. Tāpēc Komisijai būtu jāizstrādā vadlīnijas par pienācīgu rūpību attiecībā uz piespiedu darbu, kurās būtu jāņem vērā arī uzņēmēju lielums un ekonomiskie resursi. Turklāt Komisijai būtu jāizdod vadlīnijas par piespiedu darba riska rādītājiem, tostarp par to, kā tos identificēt, un šo vadlīniju pamatā vajadzētu būt neatkarīgai un pārbaudāmai informācijai, ieskaitot ziņojumus no starptautiskām organizācijām, jo īpaši no SDO.
- (33) Komisijai būtu arī jānovērš lieks administratīvais slogs MVU. Turklāt Komisijai būtu jāizstrādā papildu pasākumi, kas atbalstītu vienas piegādes ķēdes uzņēmēju un to uzņēmējdarbības partneru, jo īpaši MVU, centienus. Dalībvalstīm šīs regulas vajadzībām būtu jāizraugās MVU kontaktpunkti, kas var būt esošie uzņēmējdarbības un cilvēktiesību palīdzības dienesti vai pienācīgas rūpības kontaktpunkti. MVU vajadzētu būt iespējai sazināties ar tās dalībvalsts kompetento iestādi, kurā tie ir iedibināti, izmantojot vienotajā portālā informācijai par piespiedu darbu sniegto informāciju. Tiem jo īpaši vajadzētu būt iespējai sazināties ar kompetento iestādi, lai tie varētu saņemt atbalstu izmeklēšanas gaitā. Pietiekami atbalsta resursi skaidrā un saprotamā veidā būtu jādarā pieejami MVU arī tiešsaistē.
- (34) Komisijai būtu jāizstrādā vadlīnijas arī par to, kā iesaistīties dialogā ar kompetentajām iestādēm, lai palīdzētu uzņēmējiem, un jo īpaši MVU, kā arī citām ieinteresētajām personām ievērot tādu produktu aizlieguma prasības, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu. Turklāt Komisijai būtu jāizstrādā arī vadlīnijas, kas palīdzētu jebkurai personai vai apvienībai iesniegt informāciju.
- (35) Ņemot vērā to Savienības tiesību aktu daudzveidību, kas attiecas uz piespiedu darba jautājumiem, Komisijai būtu jāsniedz norādes uzņēmējiem, jo īpaši MVU, par to, kā piemērot dažādās saistības, kas izriet no Savienības tiesību aktiem.
- (36) Lai uzņēmējiem un kompetentajām iestādēm atvieglotu šīs regulas īstenošanu, Komisijai būtu jāizdod attiecīgas vadlīnijas. Vadlīnijās uzņēmējiem būtu jāiekļauj norādes par pienācīgu rūpību saistībā ar piespiedu darbu, tostarp attiecībā uz dažādiem piegādātājiem un darbības nozarēm, par paraugpraksi piespiedu darba izbeigšanai un remediācijai un par darījumu attiecību atbildīgu izbeigšanu. Remediācija tiek saprasta kā skartās personas vai personu vai kopienas restitūcija līdz tādām stāvoklim, kas ir līdzvērtīgs vai iespējami tuvs stāvoklim, kādā tās būtu, ja nebūtu noticis piespiedu darbs, un kas ir samērīga ar uzņēmuma iesaistīšanos piespiedu darba izraisīšanā, tostarp finansiāla vai nefinansiāla kompensācija, ko uzņēmums sniedz piespiedu darba skartajai personai vai personām, un attiecīgā gadījumā izmaksu kompensācija valsts iestādēm par jebkādiem nepieciešamajiem korektīvajiem pasākumiem. Norādēs kompetentajām iestādēm būtu jākoncentrējas uz informāciju, kas ir būtiska šīs regulas praktiskai īstenošanai. Norādēm par pienācīgu rūpību saistībā ar piespiedu darbu būtu jābalstās uz Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta 2021. gada jūlijā publicētajām Norādēm par ES uzņēmumu pienācīgu rūpību nolūkā mazināt piespiedu darba risku savās darbībās un piegādes ķēdēs. Vadlīnijām vajadzētu būt saskaņotām ar citām Komisijas vadlīnijām šajā jomā un attiecīgo starptautisko organizāciju vadlīnijām. Vadlīnijas būtu jāizstrādā, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, un tajās būtu jāizmanto attiecīgo dalībvalstu iestāžu pieredze un paraugprakse. Lai noteiktu riska rādītājus, būtu jāņem vērā starptautisko organizāciju, jo īpaši SDO, ziņojumi, kā arī citi neatkarīgi un pārbaudāmi informācijas avoti.
- (37) Tā kā piespiedu darbs ir globāla problēma un ņemot vērā globālo piegādes ķēžu savstarpējās saiknes, ir vajadzīgs veicināt starptautisko sadarbību cīņā pret piespiedu darbu – tā uzlabotu arī šīs regulas īstenošanas efektivitāti. Komisijai būtu pienācīgi jāsadarbjas un jāapmainās ar informāciju ar trešo valstu iestādēm, starptautiskām organizācijām un citām attiecīgām ieinteresētajām personām, lai veicinātu efektīvu šīs regulas īstenošanu. Starptautiskajai sadarbībai ar trešo valstu iestādēm, tostarp ar valstīm, kurās ir spēkā līdzīgi tiesību akti, vajadzētu notikt strukturētā veidā esošajās dialoga struktūrās ar šīm valstīm vai, ja nepieciešams, īpašās dialoga struktūrās, kas tiks izveidotas uz *ad hoc* pamata. Šai sadarbībai vajadzētu spēt ietvert informācijas apmaiņu par piespiedu darba riskiem, piemēram, tiem, kas identificēti datubāzē, un par lēmumiem aizliegt produktus, bet tajā nebūtu jāiekļauj informācija par notiekošām izmeklēšanām. Savienības deleģācijas var palīdzēt izplatīt informāciju par šo regulu un atvieglot to, ka attiecīgās ieinteresētās personas iesniedz informāciju par piespiedu darba riskiem. Starptautiskā sadarbība var ietvert arī sadarbības iniciatīvu un papildu pasākumu izstrādi, lai atbalstītu attiecīgās ieinteresētās

personas to centienos izskaust piespiedu darbu no globālajām piegādes ķēdēm, kā arī radīt labvēlīgu vidi cilvēktiesību veicināšanai un aizsardzībai trešās valstīs.

- (38) Jebkurai fiziskai vai juridiska personai vai apvienībai, kas nav juridiska persona, vajadzētu būt iespējai iesniegt informāciju kompetentajām iestādēm, ja tā uzskata, ka Savienības tirgū tiek laisti un darīti pieejami produkti, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, kā arī vajadzētu saņemt informāciju par iesniegtās informācijas novērtējuma rezultātiem. Informācija par iespējamiem pārkāpumiem būtu jāiesniedz, izmantojot vienotu informācijas iesniegšanas punktu, ko izveidojusi Komisija un kas darīts pieejams vienotajā portālā informācijai par piespiedu darbu. Lai nodrošinātu vieglu informācijas iesniegšanu un sniegtās informācijas standartizāciju, Komisijai būtu jāizdod norādes par vienotā informācijas iesniegšanas punkta izmantošanu un tai vajadzētu būt iespējai pieņemt īstenošanas aktus, lai precizētu procesuālos noteikumus, veidnes un sīkāku informāciju par informācijas iesniegumiem. Acīmredzami nepilnīgi, nepamatoti vai negodprātīgi informācijas iesniegumi būtu jānoraida. Būtu jāievieš atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu jebkuras personas, kas saistīta ar iesniegumu vai tajā ietvertu informāciju, aizsardzību, tostarp pret pretpasākumiem.
- (39) Trauksmes cēļi var vērst kompetento iestāžu uzmanību uz jaunu informāciju, lai palīdzētu tām konstatēt šīs regulas pārkāpumus un īstenot rīcību. Lai nodrošinātu, ka ir ieviesti atbilstīgi pasākumi, kas ļauj trauksmes cēļiem brīdināt kompetentās iestādes par faktiskiem vai iespējamiem šīs regulas pārkāpumiem un lai pasargātu trauksmes cēļus no pretpasākumiem, šajā regulā būtu jāparedz, ka ziņošanai par šīs regulas pārkāpumiem un to personu aizsardzībai, kuras ziņo par šādiem pārkāpumiem, piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1937⁽¹⁵⁾, ciktāl tās ietilpst minētās direktīvas darbības jomā attiecībā uz personām.
- (40) Lai uzlabotu juridisko noteiktību, Direktīvas (ES) 2019/1937 piemērojamība, ievērojot šo regulu, attiecībā uz ziņojumiem par šīs regulas pārkāpumiem un piemērojamība to personu aizsardzībai, kuras ziņo par šādiem pārkāpumiem, būtu jāatspoguļo minētajā direktīvā. Tāpēc Direktīvas (ES) 2019/1937 pielikums būtu attiecīgi jāgroza. Dalībvalstīm ir jānodrošina, ka no šīs regulas piemērošanas dienas minētais grozījums tiek atspoguļots transponēšanas pasākumos, kas pieņemti saskaņā ar minēto direktīvu. Tomēr valsts transponēšanas pasākumu pieņemšana nav nosacījums tam, lai minēto direktīvu piemērotu ziņošanai par šīs regulas pārkāpumiem vai ziņojošo personu aizsardzībai.
- (41) Lai nodrošinātu vieglu piekļuvi attiecīgajai informācijai par šo regulu, Komisijai Savienības līmenī būtu jāizveido vienots tīmekļa portāls, kas būtu publiski pieejams visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās.
- (42) Identificējot iespējamus tādu produktu aizlieguma pārkāpumus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, Komisijai vai kompetentajām iestādēm būtu jāievēro uz risku balstīta pieeja un jānovērtē visa tām pieejamā informācija. Lai īstenotu uz risku balstītu pieeju izmeklēšanas prioritāšu noteikšanā, Komisijai un kompetentajām iestādēm būtu jāņem vērā tās produkta daļas īpatsvars galaproduktā, par kuru ir aizdomas, ka tā ir izgatavota, izmantojot piespiedu darbu, attiecīgo produktu kvantitāte un daudzums un piespiedu darba, par kuru ir radušās aizdomas, apjoms un smagums, tostarp tas, vai varētu būt bažas par valsts iestāžu uzspiestu piespiedu darbu. Komisijai un kompetentajām iestādēm būtu arī jāņem vērā uzņēmēju lielums un saimnieciskie resursi un piegādes ķēdes sarežģītība un, ciktāl iespējams, jākoncentrējas uz tiem uzņēmējiem un attiecīgā gadījumā produktu piegādātājiem, kuriem ir lielāks piespiedu darba risks un kuriem ir vislielākā ietekme, lai novērstu, mazinātu un izbeigtu piespiedu darba izmantošanu.
- (43) Pirms izmeklēšanas sākšanas vadošajai kompetentajai iestādei vajadzētu būt iespējai pieprasīt informāciju no novērtējamajiem uzņēmējiem un no citām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp personām vai apvienībām, kas kompetentajām iestādēm iesniegušas attiecīgo informāciju. Vadošajai kompetentajai iestādei vajadzētu būt iespējai izvēlēties nepieprasīt papildu informāciju no uzņēmējiem, ja tā uzskata, ka tas varētu novest pie tā, ka minētie uzņēmēji mēģina slēpt piespiedu darba situāciju un tādējādi apdraudēt izmeklēšanu. Vadošajai kompetentajai iestādei būtu jāsaņem ziņas izmeklēšanā, ja, pamatojoties uz savu visas pieejamās informācijas novērtējumu vai citiem pieejamiem faktiem, ja nebija iespējams savākt informāciju un pierādījumus izmeklēšanas sākotnējā posmā, tā konstatē, ka pastāv pamatotas bažas par tādu produktu aizlieguma pārkāpumu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu.

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp.).

- (44) Lai produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizliegums labāk darbotos, kompetentajām iestādēm būtu jādod uzņēmējiem saprātīgs termiņš, kurā identificēt, mazināt, novērst un izbeigt piespiedu darba risku, cita starpā ņemot vērā šā procesa sarežģītību un iesaistīto ieinteresēto personu skaitu.
- (45) Pirms izmeklēšanas sākšanas vadošajai kompetentajai iestādei no novērtējamajiem uzņēmējiem būtu jāpieprasa sniegt informāciju par pasākumiem, kas veikti, lai mazinātu, novērstu, izbeigtu piespiedu darba riskus vai īstenotu remediāciju attiecībā uz piespiedu darba gadījumiem to darbībās un piegādes ķēdēs saistībā ar novērtējamajiem produktiem. Šādas pienācīgas rūpības ievērošanai saistībā ar piespiedu darbu būtu jāpalīdz uzņēmējam mazināt piespiedu darba izmantošanas risku savās darbībās un piegādes ķēdēs. Pienācīga rūpība saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem starptautiskajiem standartiem var palīdzēt identificēt un novērst piespiedu darbu piegādes ķēdē saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem un starptautiskajiem standartiem. Tas nozīmē, ka izmeklēšana nebūtu jāsāk, ja vadošā kompetentā iestāde uzskata, ka nav pamatotu bažu par tādu produktu aizlieguma pārkāpumu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, vai ka iemesli, uz ko balstījušās pamatotās bažas, ir novērsti, piemēram, tāpēc, ka citu starpā ir piemēroti attiecīgie tiesību akti, vadlīnijas, ieteikumi vai jebkāda citāda pienācīga rūpība saistībā ar piespiedu darbu tā, ka tiek mazināts, novērst un izbeigts piespiedu darba risks.
- (46) Vadošajai kompetentajai iestādei, pieprasot informāciju izmeklēšanas laikā, ciktāl iespējams un lai sekmētu izmeklēšanas efektīvu norisi, prioritāri būtu jāizraugās tie izmeklējamie uzņēmēji, kuri ir iesaistīti tādos piegādes ķēdes posmos, kas ir pēc iespējas tuvāk vietām vai jomām, kurās varētu rasties piespiedu darba risks, un būtu jāņem vērā uzņēmēju lielums un ekonomiskie resursi, attiecīgo produktu daudzums, kā arī tā piespiedu darba apjoms, par kuru ir radušās aizdomas.
- (47) Vadošajai kompetentajai iestādei būtu jāuzņemas pienākums pierādīt, vai piespiedu darbs ir izmantots kādā produkta, kas laists vai darīts pieejams tirgū vai tiek eksportēts, ražošanas, izgatavošanas, novākšanas vai ieguves posmā, tai skaitā ar produktu saistītā apstrādē vai pārstrādē, pamatojoties uz visu informāciju un pierādījumiem, kas savākti izmeklēšanas laikā, tostarp tās sagatavošanas posmā. Lai nodrošinātu uzņēmēju tiesības uz pienācīgu procesu, tiem vajadzētu būt iespējai sniegt kompetentajām iestādēm informāciju savas aizstāvības nolūkā izmeklēšanas laikā. Ja, atbildot uz vadošās kompetentās iestādes informācijas pieprasījumu, ekonomikas dalībnieks vai publiska iestāde atsakās sniegt vai bez derīga pamatojuma nesniedz pieprasīto informāciju, sniedz nepilnīgu vai nepareizu informāciju ar mērķi bloķēt izmeklēšanu, sniedz maldinošu informāciju vai citādi kavē izmeklēšanu, tostarp gadījumos, kad ir konstatēts valsts iestāžu noteiktais piespiedu darba risks, vadošajai kompetentajai iestādei būtu jāspēj konstatēt, ka produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizliegums ir pārkāpts, pamatojoties uz jebkādu citu būtisku un pārbaudāmu informāciju, kas savākta izmeklēšanas sākotnējā posmā vai izmeklēšanas laikā. Vadošajai kompetentajai iestādei minētie faktori būtu jāņem vērā arī, pārskatot uz minētā pamata pieņemtu lēmumu.
- (48) Ja vadošā kompetentā iestāde konstatē, ka uzņēmēji ir pārkāpuši produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizliegumu, tai būtu nekavējoties jāaizliedz šādus produktus laist un darīt pieejamus Savienības tirgū, kā arī tos eksportēt no Savienības un jāpieprasa, lai izmeklējamie uzņēmēji izņem attiecīgos produktus, kas jau ir darīti pieejami Savienības tirgū, un ziedo ātrbojīgus produktus labdarības vai sabiedrības interešu mērķiem. Ja produkti nav ātrbojīgi, uzņēmējiem šādi produkti būtu jāreciklē, bet, ja tas nav iespējams, tiem produkts būtu jāiznīcina, jāpadara neizmantojams vai jālikvidē kā citādi saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ievērojot Savienības tiesību aktus, tostarp Savienības tiesību aktus par atkritumu apsaimniekošanu. Tomēr īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai novērstu traucējumus piegādes ķēdēs, kas Savienībai ir stratēģiski vai kritiski svarīgas, un šajā sakarā – produktiem, kuru likvidēšana mainītu iekšējā tirgus un šādu piegādes ķēžu pienācīgu darbību. Minētajos gadījumos, atkāpjoties no pienākuma izdot rīkojumu par attiecīgā produkta likvidēšanu, vadošajai kompetentajai iestādei attiecīgā gadījumā vajadzētu būt iespējai uz noteiktu laiku pieprasīt, lai attiecīgais produkts tiktu aizturēts uz noteiktu laiku uz uzņēmēju rēķina. Novērtējot produkta stratēģisko vai kritisko nozīmi Savienībā, vadošajai kompetentajai iestādei jo īpaši būtu jāņem vērā nozaru saraksts, kas izveidots Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1735⁽¹⁶⁾ un Komisijas Ieteikumā (ES) 2023/2113⁽¹⁷⁾, kā arī produkti, kas uzskaitīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES)

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1735 (2024. gada 13. jūnijs) par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724 (OV L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

⁽¹⁷⁾ Komisijas Ieteikums (ES) 2023/2113 (2023. gada 3. oktobris) par ES ekonomiskajai drošībai kritiski svarīgo tehnoloģiju jomām turpmākai riska novērtēšanai kopā ar dalībvalstīm (OV L, 2023/2113, 11.10.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2113/oj>).

2024/1252⁽¹⁸⁾. Novērtējot, vai atkāpe no pienākuma uzlikt atsavināšanas rīkojumu ir piemērota, vadošajai kompetentajai iestādei būtu jāpatur prātā iespējamība, ka ekonomikas dalībnieki ir izpildījuši nosacījumus, lai vadošās kompetentās iestādes noteiktajā termiņā tiktu pārskatīts lēmums par produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizlieguma pārkāpumu. Vadošās kompetentās iestādes noteiktais termiņš ļautu attiecīgajiem uzņēmējiem pierādīt, ka tie ir izskauduši piespiedu darbu saistībā ar attiecīgo produktu, izbeidzot to savā piegādes ķēdē. Piegādes ķēdes maiņu, proti, paļaušanos uz dažādiem piegādātājiem, nevar uzskatīt par veidu, kā ar minēto lēmumu izskaust piespiedu darbu saistībā ar attiecīgo produktu, jo tā rezultātā tiktu iegūts cits produkts. Ja attiecīgie uzņēmēji sniedz pierādījumus, kas apliecina, ka tie ir izskauduši piespiedu darbu saistībā ar attiecīgajiem produktiem, vadošajai kompetentajai iestādei būtu jāpārskata lēmums, ar ko aizliedz šādus produktus laist un darīt pieejamus Savienības tirgū, kā rezultātā tas tiek atcelts, un tādējādi jāatceļ attiecīgo produktu aizturēšana. Ja attiecīgie uzņēmēji nesniedz šādus pierādījumus, tiem būtu jāpilda rīkojums likvidēt attiecīgos produktus pēc tam, kad beidzies termiņš, kurš ietverts lēmumā, ar ko aizliedz šādus produktus laist un darīt pieejamus Savienības tirgū un kas satur rīkojumu uz noteiktu laiku aizturēt produktus.

- (49) Lēmumā, ar kuru konstatē, ka ir pārkāpts produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizliegums, vadošajai kompetentajai iestādei būtu jānorāda izmeklēšanas konstatējumi un informācija, kas ir šo konstatējumu pamatā, un jānosaka saprātīgs termiņš, kurā uzņēmējiem minētais lēmums būtu jāizpilda, kā arī informācija, kas ļauj identificēt produktu, uz kuru lēmums attiecas. Komisija būtu jāpilsonvaro pieņemt īstenošanas aktus, kas vajadzīgi, lai precizētu informāciju, kura jāiekļauj šādos lēmumos. Vadošās kompetentās iestādes pieņemtais lēmums būtu jādara publiski pieejams.
- (50) Nosakot saprātīgu termiņu, kurā jāizpilda rīkojumi, kas ietverti lēmumā, ar kuru konstatē tādu produktu aizlieguma pārkāpumu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, vadošajai kompetentajai iestādei būtu jāņem vērā attiecīgo uzņēmēju lielums un ekonomiskie resursi.
- (51) Lai nodrošinātu efektīvu izpildi, vienas dalībvalsts vadošās kompetentās iestādes pieņemtie lēmumi būtu jāatzīst un jāizpilda citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm attiecībā uz produktiem ar tādu pašu identifikācijas informāciju no tās pašas piegādes ķēdes, kurā konstatēts piespiedu darbs.
- (52) Uzņēmējiem vajadzētu būt iespējai pieprasīt vadošo kompetento iestāžu lēmumu pārskatīšanu, ievērojot šo regulu, pēc tam, kad tie ir iesnieguši jaunu būtisko informāciju, kas apliecina, ka produkti, kuri ir laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū vai tos paredzēts eksportēt no Savienības tirgus, atbilst aizliegumam attiecībā uz produktiem, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu. Vadošajai kompetentajai iestādei būtu jāatsauc savs lēmums attiecībā uz nākotni, ja uzņēmēji apliecina, ka ir izpildījuši minēto lēmumu un izskauduši piespiedu darbu savās darbībās vai piegādes ķēdēs saistībā ar attiecīgajiem produktiem. Vadošo kompetento iestāžu lēmumi, ievērojot šo regulu, būtu jāpārskata tiesā saskaņā ar piemērojamiem Savienības un valsts tiesību aktiem.
- (53) Ja uzņēmēji līdz noteiktā termiņa beigām neizpilda vadošās kompetentās iestādes lēmumu, kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka attiecīgos produktus ir aizliegts laist vai darīt pieejamus Savienības tirgū vai eksportēt, vai ka tie tiek izņemti no Savienības tirgus un ka visi ātrbojīgi produkti, kas palikuši pie attiecīgajiem uzņēmējiem, tiek ziedoti labdarības vai sabiedrības interešu mērķiem. Kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka produkti, kas nav ātrbojīgi, tiek reciklēti, vai, ja tas nav iespējams, tiek iznīcināti, padarīti neizmantojami vai kā citādi likvidēti saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ievērojot Savienības tiesību aktus, tostarp Savienības tiesību aktus par atkritumu apsaimniekošanu un par produktu ilgtspējas ekodizainu, un attiecīgās izmaksas būtu jāsedz pašiem uzņēmējiem. Ja iespējams, kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka no visām pieejamajām iespējām izvēlētajai likvidēšanas vai iznīcināšanas metodei ir vismazākā iespējamā ietekme uz vidi. Dalībvalstu kompetentajām iestādēm vajadzētu būt atbildīgām par lēmumu, tostarp Komisijas pieņemto lēmumu, izpildi savā teritorijā. Pēc tam, kad lēmums ir paziņots

⁽¹⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido satvaru tam, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulas (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (OV L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

ar ICSMS starpniecību, visām kompetentajām iestādēm, uz kurām attiecas minētais lēmums, būtu jāveic šajā regulā paredzētās attiecīgās izpildes panākšanas darbības.

- (54) Lai pasargātu attiecīgos dzīvniekus no jebkādam sāpēm, stresa vai ciešanām, no kurām var izvairīties, būtu jāņem vērā ietekme uz dzīvnieku labturību, īstenojot aizliegumu laist un darīt pieejamus tirgū vai eksportēt produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu. Turklāt šai regulai nebūtu jāskar Savienības tiesību akti par dzīvnieku labturību, piemēram, Padomes Regula (EK) Nr. 1/2005⁽¹⁹⁾ un (EK) Nr. 1099/2009⁽²⁰⁾.
- (55) Vadošo kompetento iestāžu lēmumi, ar kuriem konstatē produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizlieguma pārkāpumu, būtu jāpaziņo muitas dienestiem, kurām būtu jācenšas identificēt attiecīgo produktu starp produktiem, kas deklarēti laišanai brīvā apgrozībā vai eksportam. Atbildība par produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizlieguma vispārēju izpildi attiecībā uz Savienības tirgu, kā arī produktiem, ko ievie minētajā tirgū vai izved no tā, būtu jāuzņemas dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Tā kā piespiedu darbs ir daļa no izgatavošanas procesa un uz pašu produkta nekādas pēdas neatstāj un tā kā Regula (ES) 2019/1020 attiecas tikai uz rūpnieciski ražotiem (izgatavotiem) produktiem un tās darbības jomā ietilpst vienīgi produktu laišana brīvā apgrozībā, muitas dienesti saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1020 nevarētu rīkoties patstāvīgi, lai piemērotu un izpildītu produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizliegumu. Tam, kā katrā dalībvalstī organizē kontroles īstenošanu, nevajadzētu skart Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013⁽²¹⁾ un tās vispārīgos noteikumus par muitas dienestu kontroles un uzraudzības pilnvarām.
- (56) Informācija, ko uzņēmēji patlaban nodrošina vai sniedz muitas dienestiem, ietver tikai vispārīgu informāciju par produktiem, bet trūkst informācijas par izgatavotāju vai ražotāju un produktu piegādātājiem, kā arī konkrētas informācijas par produktiem. Lai muitas dienesti varētu identificēt produktus, kurus ievie Savienības tirgū vai izved no tā un kuri pārkāpj šo regulu, un kuri attiecīgi būtu jāaptur uz Savienības ārējām robežām, uzņēmējiem būtu jāiesniedz muitas dienestiem informācija, kas ļautu identificēt produktus, uz kuriem attiecas vadošās kompetentās iestādes lēmums. Tajā būtu jāiekļauj informācija par izgatavotāju vai ražotāju un produkta piegādātājiem, kā arī cita informācija par pašu produktu. Šajā nolūkā Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus, kuros būtu norādīti produkti, par kuriem šāda informācija būtu jāsniedz, cita starpā izmantojot saskaņā ar šo regulu izveidoto datubāzi, kā arī informāciju un vadošo kompetento iestāžu lēmumus, kas kodēti ICMS. Turklāt Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, kas vajadzīgi, lai precizētu informāciju, kura uzņēmējiem jānodrošina vai jādara pieejama muitas dienestiem. Šādai informācijai būtu jāietver produkta apraksts, nosaukums vai zīmols, konkrētas Savienības tiesību aktos noteiktās prasības produkta identifikācijai, piemēram, tips, atsauce, modelis, partijas vai sērijas numurs, kas piestiprināts produktam vai norādīts uz iepakojuma vai produktam pievienotā dokumentā, vai arī digitālās produkta pases unikālais identifikators, kā arī tādas ziņas par izgatavotāju vai ražotāju un produkta piegādātājiem, kuras norāda arī katra ražotāja vai izgatavotāja nosaukumu, komercnosaukumu vai reģistrēto preču zīmi, kontaktinformāciju, unikālo identifikācijas numuru valstī, kurā tas iedibināts, un, ja pieejams, saimnieciskās darbības veicēja reģistrācijas un identifikācijas numuru. Savienības Muitas kodeksa pārskatīšanas procesā tiks apsvērta iespēja tiesību aktos muitas jomā ieviest informāciju, kas uzņēmējiem ir jānodrošina vai jādara pieejama muitas dienestiem, lai nodrošinātu šīs regulas izpildi un, raugoties plašāk, – lai stiprinātu piegādes ķēdes pārredzamību. Komisijai būtu jāizdod uzņēmējiem, it īpaši MVU, norādes par to, kā vākt vajadzīgo informāciju, un tie jāatbalsta.
- (57) Muitas dienestiem, kas identificē produktu, uz kuru varētu attiekties vadošās kompetentās iestādes paziņotais lēmums, ar ko konstatē produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizlieguma pārkāpumu, būtu jāaptur šā produkta laišana brīvā apgrozībā un nekavējoties jāinformē kompetentās iestādes. Kompetentajām iestādēm par lietu, par kuru tām paziņojuši muitas dienesti, saprātīgā termiņā būtu jāsniedz slēdziens, vai nu apstiprinot, vai noliedzot, ka uz attiecīgo produktu attiecas minētais lēmums. Vajadzības gadījumā un ja tas ir pienācīgi pamatoti, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt pilnvarotām pieprasīt, lai tiktu saglabāta attiecīgā produkta laišanas brīvā apgrozībā apturēšana, ņemot vērā iespējamo kaitējumu uzņēmējam. Ja kompetentās iestādes noteiktajā termiņā

⁽¹⁹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1/2005 (2004. gada 22. decembris) par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā un grozījumu izdarīšanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr. 1255/97 (OV L 3, 5.1.2005., 1. lpp.).

⁽²⁰⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1099/2009 (2009. gada 24. septembris) par dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā (OV L 303, 18.11.2009., 1. lpp.).

⁽²¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

slēdzienu nesniedz, muitas dienestiem produkti būtu jālaiž brīvā apgrozībā, ja ir izpildītas visas pārējās piemērojamās prasības un formalitātes. Kopumā nebūtu jāuzskata, ka produkta laišana brīvā apgrozībā vai eksports pierāda atbilstību Savienības tiesību aktiem, jo šāda procedūra ne vienmēr ietver pilnīgu šādas atbilstības novērtējumu.

- (58) Ja kompetentās iestādes secina, ka produkts atbilst lēmumam, ar kuru konstatēts produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizlieguma pārkāpums, tām būtu nekavējoties jāinformē muitas dienesti, kuriem būtu jānoraida attiecīgā produkta laišana brīvā apgrozībā vai eksports. Muitas dienestiem vajadzētu būt iespējai, ja kompetentā iestāde to pieprasa un minētās kompetentās iestādes vārdā un uz tās atbildību, kā alternatīvu konfiscēt minēto produktu un nodot to minētās kompetentās iestādes rīcībā un pakļautībā. Šādos gadījumos attiecīgajai kompetentajai iestādei būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka attiecīgais produkts tiek pienācīgi likvidēts, tostarp to ziedojot labdarības vai sabiedrības interešu mērķiem, reciklējot vai citādi iznīcinot saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ievērojot Savienības tiesību aktus, uz attiecīgā uzņēmēja rēķina.
- (59) Vadošajai kompetentajai iestādei būtu pienācīgi jāņem vērā risks, ka uzņēmēji, kuri ir saistīti ar datubāzē iekļautajiem produktiem vai reģioniem vai kuru produkts ir izņemts no Savienības tirgus, varētu izbeigt darījumu attiecības, kā arī sekas skartajiem darba ņēmējiem. Tādēļ vadošajai kompetentajai iestādei attiecīgā gadījumā būtu jāatbalsta uzņēmēji piemērotu un iedarbīgu pasākumu pieņemšanā un īstenošanā ar mērķi izbeigt piespiedu darbu. Atbildīga darījumu attiecību izbeigšana ietver koplīgumu ievērošanu un eskalācijas pasākumu formulēšanu.
- (60) Attiecīgā gadījumā saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 952/2013 muitas dienestiem būtu jānosaka nosacījumi, kas piemērojami produktiem laikā, kad šādu produktu laišana brīvā apgrozībā vai eksports ir apturēts, arī attiecībā uz to uzglabāšanu vai iznīcināšanu un likvidēšanu gadījumā, ja ir atteikta šādu produktu laišana brīvā apgrozībā. Ja produktiem, ko ievēro Savienības tirgū, ir nepieciešama turpmāka pārstrāde, tiem būtu jāpiemēro atbilstoša muitas procedūra, kas ļauj veikt šādu pārstrādi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 220., 254., 256., 257. un 258. pantu.
- (61) Ja produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizlieguma izpildes nolūkos ir jāapstrādā personas dati, ievērojot šo regulu, šāda apstrāde būtu jāveic saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par personas datu aizsardzību. Visai personas datu apstrādei saskaņā ar tādu produktu aizlieguma izpildi, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679⁽²²⁾ un (ES) 2018/1725⁽²³⁾.
- (62) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz procesuālajiem noteikumiem un detalizēti izstrādātu informāciju attiecībā uz ICSMS izmantošanas kārtību; procesuālajiem noteikumiem, veidnēm un sīkāku informāciju par iespējamiem pārkāpumiem attiecībā uz aizliegumu izvietot, darīt pieejamus vai eksportēt produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu; Komisijas pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem konstatē, ka ir pārkāpts aizliegums laist vai darīt pieejamus Savienības tirgū vai eksportēt produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu; minēto lēmumu atsaukšanu; sīkāku informāciju par minēto lēmumu un vadošo kompetento iestāžu pieņemtu līdzvērtīgu lēmumu saturu; un kārtību un detalizētu informāciju, kādā muitas dienestiem sniedz vai dara pieejamu konkrētu informāciju par konkrētiem produktiem vai ražojumu grupām. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽²⁴⁾.
- (63) Komisijai būtu jāpieņem īstenošanas akti, kas jāpiemēro nekavējoties, ja pienācīgi pamatotos gadījumos saistībā ar tādu lēmumu atsaukšanu, ar kuriem konstatē, ka ir pārkāpts aizliegums laist, darīt pieejamus vai eksportēt produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, tas vajadzīgs nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ.

⁽²²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽²³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

⁽²⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (64) Lai papildinātu vai grozītu atsevišķus nebūtiskus šīs regulas elementus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽²⁵⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (65) Lai nodrošinātu, ka muitas dienesti spēj efektīvi rīkoties, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz sīkāk precizētu papildu informāciju, ar kuru identificē attiecīgo produktu un kura uzņēmējiem būtu jādara pieejama vai jāsniedz muitas dienestiem attiecībā uz produktiem, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā. Minētajai informācijai vajadzētu būt informācijai, kas identificē attiecīgo produktu, informācijai par izgatavotāju vai ražotāju un informācijai par produkta piegādātājiem. Lai efektīvi un ātri veiktu darbības un pasākumus, muitas dienestiem ir jābūt iespējai ātri iegūt informāciju par konkrētiem produktiem, kas norādīti vadošo kompetento iestāžu lēmumos. Šādos gadījumos deleģētie akti būtu jāpieņem, ievērojot steidzamības procedūru.
- (66) Dalībvalstīm būtu jāpiešķir savām kompetentajām iestādēm pilnvaras piemērot un īstenot iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus gadījumos, kad uzņēmējs nav izpildījis lēmumu, ar ko aizliedz produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, laišanu tirgū. Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par sodiem, kas piemērojami, ja netiek ievērots lēmums, pienācīgi ņemot vērā tādus elementus kā pārkāpuma smagums un ilgums, uzņēmēja iepriekš izdarītie pārkāpumi, sadarbības ar kompetentajām iestādēm pakāpe un jebkādi citi atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši faktori, kas piemērojami konkrētās lietas apstākļiem. Komisijai būtu jāizdod norādes dalībvalstīm par finansiālo sodu aprēķināšanas metodi un piemērojamām robežvērtībām, un Savienības Piespiedu darbā izgatavotu produktu apkaršanas tīklam būtu jāveicina paraugprakse šādu sodu piemērošanā.
- (67) Komisijai būtu šīs regulas īstenošana un izpilde jāizvērtē un par to būtu jāsniedz ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai. Ziņojumā būtu jānovērtē šīs regulas ieguldījums tādu produktu izskaušanā no Savienības tirgus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, un piespiedu darba apkarošanā, kā arī kompetento iestāžu sadarbībā un starptautiskajā sadarbībā piespiedu darba izskaušanā. Ziņojumā būtu arī jānovērtē šīs regulas ietekme uz uzņēmumiem, jo īpaši MVU, un uz cietušajiem, kā arī produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, aizlieguma kopējās izmaksas un ieguvumi. Ziņojumā būtu sīkāk jāizvērtē šīs regulas saskaņošana ar citiem attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem.
- (68) Šajā regulā ir ievērotas Hartas 41. pantā nostiprinātās tiesības uz labu pārvaldību, kas cita starpā ietver ikvienas personas tiesības tikt uzklautātai, pirms tiek veikts kāds individuāls pasākums, kas to varētu nelabvēlīgi ietekmēt. Šajā sakarībā vadošajai kompetentajai iestādei, kas veic izmeklēšanu, būtu jāinformē attiecīgie uzņēmēji par izmeklēšanas sākšanu un tās iespējamām sekām. Lai nodrošinātu uzņēmēju tiesības uz pienācīgu procesu, tiem vajadzētu būt iespējai pēc pieprasījuma sniegt kompetentajām iestādēm informāciju savas aizstāvības nolūkā izmeklēšanas laikā. Uzņēmējiem, sniedzot jaunu būtisku informāciju, vajadzētu būt iespējai pieprasīt vadošajai kompetentajai iestādei pārskatīt tos ietekmējošo lēmumu. Dalībvalstu kompetento iestāžu lēmumi būtu jāpārskata tiesā saskaņā ar piemērojamiem dalībvalstu tiesību aktiem. Lēmumiem, ko saskaņā ar šo regulu pieņēmusi Komisija, var veikt pārbaudi Eiropas Savienības Tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu.
- (69) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, aizliegt uzņēmējiem Savienības tirgū laist un darīt pieejamus vai eksportēt no Savienības tirgus produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, lai uzlabotu iekšējā tirgus darbību, vienlaikus palīdzot cīņā pret piespiedu darbu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tās mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

⁽²⁵⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

- (70) Lai nodrošinātu tūlītēju šajā regulā paredzēto pasākumu piemērošanu, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets, mērķis un darbības joma

1. Šī regula paredz noteikumus, kas uzņēmējiem aizliedz Savienības tirgū laist un darīt pieejamus vai eksportēt no Savienības tirgus produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, lai uzlabotu iekšējā tirgus darbību, vienlaikus palīdzot cīņā pret piespiedu darbu.
2. Šī regula neattiecas uz tādu produktu izņemšanu no tirgus, kas ir nonākuši pie tiešajiem lietotājiem Savienības tirgū.
3. Šī regula uzņēmējiem nerada papildu pienācīgas rūpības pienākumus papildus tiem, kas jau paredzēti Savienības vai valsts tiesību aktos.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "piespiedu darbs" ir piespiedu vai obligātais darbs, kā tas definēts SDO konvencijas Nr. 29 2. pantā, tostarp bērnu piespiedu darbs;
- 2) "valsts iestāžu uzspiests piespiedu darbs" ir piespiedu darbs, kas tiek izmantots, kā aprakstīts SDO Konvencijas Nr. 105 1. pantā;
- 3) "pienācīga rūpība attiecībā uz piespiedu darbu" ir uzņēmēju centieni īstenot obligātās prasības, brīvprātīgi ievērojamas vadlīnijas, ieteikumus vai praksi, lai identificētu, novērstu, mazinātu vai izbeigtu piespiedu darba izmantošanu attiecībā uz produktiem, kurus paredzēts laist vai darīt pieejamus Savienības tirgū vai eksportēt;
- 4) "darīt pieejamu tirgū" ir komercdarbības gaitā par samaksu vai bez maksas piegādāt produktu izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai Savienības tirgū;
- 5) "laist tirgū" nozīmē produktu pirmoreiz darīt pieejamu Savienības tirgū;
- 6) "produkts" ir jebkurš priekšmets, kas ir novērtējams naudā un kas var būt tirdzniecības darījuma priekšmets neatkarīgi no tā, vai tas ir iegūts, novākts, ražots vai izgatavots;
- 7) "produkts, kas izgatavots, izmantojot piespiedu darbu" ir produkts, kura ieguvē, novākšanā, ražošanā vai izgatavošanā jebkurā posmā, ieskaitot ar produktu saistītajā apstrādē vai pārstrādē jebkurā tā piegādes ķēdes posmā, pilnībā vai daļēji ir izmantots piespiedu darbs;
- 8) "piegādes ķēde" ir tādu darbību, procesu un dalībnieku sistēma, kas iesaistīti visos posmos pirms produkta, kurš tiek darīts pieejams tirgū, proti, produkta pilnīga vai daļēja ieguve, ražas novākšana, ražošana un ražošana, tostarp ar produktu saistīta apstrāde vai pārstrāde jebkurā no minētajiem posmiem;
- 9) "uzņēmējs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona vai personu apvienība, kas Savienības tirgū laiž vai dara pieejamus produktus vai eksportē produktus;
- 10) "ražotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo kādu produktu vai pasūtījusi šā produkta izveidi vai ražošanu un tirgo produktus ar savu nosaukumu, vārdu vai preču zīmi;

- 11) "ražotājs" ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 38. panta 1. punktā minēto lauksaimniecības produktu ražotājs vai izejvielu ražotājs;
- 12) "produkta piegādātājs" ir jebkura piegādes ķēdē ietilpstoša fiziska vai juridiska persona vai personu apvienība, kas pilnībā vai daļēji iegūst, novāc, ražo vai izgatavo produktu vai iesaistās ar produktu saistītā apstrādē vai pārstrādē jebkurā tā piegādes ķēdes posmā vai nu kā izgatavotājs, vai arī jebkuros citos apstākļos;
- 13) "tiešais lietotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas pastāvīgi dzīvo vai ir iedibināta Savienībā un kam produkts bijis darīts pieejams vai nu kā patērētājam, ārpus tā komercdarbības, darījumdarbības, amatnieciskās darbības vai profesijas, vai arī kā profesionālam tiešajam lietotājam tā rūpnieciskajā vai profesionālajā darbībā;
- 14) "importētājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, vai personu apvienība, kas ir Savienībā iedibināta un kas Savienības tirgū laiž kādas trešās valsts produktu;
- 15) "eksportētājs" ir eksportētājs, kā definēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 ⁽²⁶⁾ 1. panta 19. punktā;
- 16) "pamatotas bažas" ir pamatota norāde, kas balstīts uz objektīvu, faktisku un pārbaudāmu informāciju un Komisijai vai kompetentajām iestādēm rada aizdomas, ka produkts, iespējams, ticis izgatavots, izmantojot piespiedu darbu;
- 17) "vadošā kompetentā iestāde" ir iestāde, kas ir atbildīga par informācijas iesniegumu novērtēšanu, izmeklēšanas veikšanu un lēmumu pieņemšanu, ievērojot 15. pantu, proti, dalībvalsts kompetentā iestāde vai Komisija;
- 18) "muitas dienesti" ir muitas dienesti, kā definēts Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 1. punktā;
- 19) "produkti, ko ievie Savienības tirgū" ir tādi produkti no trešām valstīm, ko paredzēts laist Savienības tirgū vai kas paredzēti privātai lietošanai vai patēriņam Savienības muitas teritorijā un kam tiks piemērota muitas procedūra "laišana brīvā apgrozībā";
- 20) "produkti, ko izved no Savienības tirgus" ir produkti, kuriem tiks piemērota muitas procedūra "eksports";
- 21) "laišana brīvā apgrozībā" ir procedūra, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 952/2013 201. pantā;
- 22) "eksports" ir procedūra, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 952/2013 269. pantā.

3. pants

To produktu aizliegums, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu

Uzņēmēji Savienības tirgū nelaiž un nedara pieejamus produktus, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, kā arī neeksportē šādus produktus.

4. pants

Tālpārdošana

Produktus, ko piedāvā pārdošanai tiešsaistē vai izmantojot citus tālpārdošanas veidus, uzskata par darītiem pieejamiem tirgū, ja piedāvājums ir vērsts uz tiešajiem lietotājiem Savienībā. Piedāvājumu pārdošanai uzskata par paredzētu tiešajiem lietotājiem Savienībā, ja attiecīgais uzņēmējs jebkādā veidā vērš savu darbību uz kādu no dalībvalstīm.

⁽²⁶⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2015/2446 (2015. gada 28. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (OV L 343, 29.12.2015., 1. lpp.).

*5. pants***Kompetentās iestādes**

1. Katra dalībvalstis izraugās vienu vai vairākas kompetentās iestādes, kas atbild par šajā regulā noteikto pienākumu izpildi. Dalībvalstu izraudzītās kompetentās iestādes un Komisija cieši sadarbojas un ir atbildīgas par to, ka tiek nodrošināta šīs regulas faktiskā un vienota īstenošana visā Savienībā.
 2. Ja dalībvalsts ir izraudzījies vairāk nekā vienu kompetento iestādi, tā skaidri nosaka to pienākumus un izveido saziņas un koordinācijas mehānismus, kas ļauj šīm iestādēm cieši sadarboties un efektīvi pildīt savus pienākumus.
 3. Ne vēlāk kā 2025. gada 14. decembrī dalībvalstis, izmantojot 7. panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu, sniedz Komisijai un pārējām dalībvalstīm šādu informāciju:
 - a) izraudzītās kompetentās iestādes vai iestāžu nosaukums, adrese un kontaktinformācija; un
 - b) izraudzītās kompetentās iestādes vai iestāžu kompetences jomas.
- Dalībvalstis regulāri atjaunina šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minēto informāciju.
4. Komisija 12. pantā minētajā vienotajā portālā informācijai par piespiedu darbu publisko izraudzīto kompetento iestāžu sarakstu un regulāri to atjaunina, pamatojoties uz jaunāko informāciju, kas saņemta no dalībvalstīm.
 5. Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentās iestādes savas pilnvaras īsteno objektīvi, pārredzami un pienācīgi ievērojot dienesta noslēpuma neizpaušanas pienākumus. Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentajām iestādēm ir izmeklēšanas veikšanai nepieciešamās pilnvaras, speciālās zināšanas un resursi, tostarp pietiekami budžeta resursi.
 6. Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentās iestādes cieši sadarbojas un apmainās ar informāciju ar attiecīgajām valsts iestādēm, piemēram, darba inspekcijām un tiesu un tiesībsardzības iestādēm, tostarp tām, kas atbildīgas par cilvēku tirdzniecības apkarošanu, un ar iestādēm, ko dalībvalstis izraudzījušas saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/1937.
 7. Dalībvalstis piešķir savām kompetentajām iestādēm pilnvaras piemērot sodus saskaņā ar 37. pantu, vai nu tieši sadarbībā ar citām iestādēm, vai arī iesniedzot pieteikumu kompetentajām tiesu iestādēm.

II NODAĻA

PĀRVALDĪBA*6. pants***Savienības Piespiedu darbā izgatavotu produktu apkarošanas tīkls**

1. Ar šo tiek izveidots Savienības Piespiedu darbā izgatavotu produktu apkarošanas tīkls (Tīkls).
2. Tīkls kalpo par platformu strukturētai koordinācijai un sadarbībai starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm un Komisiju un šīs regulas izpildes racionalizēšanai Savienībā, tādējādi padarot izpildi efektīvāku un saskaņotāku.
3. Tīklu veido pārstāvji no katras dalībvalsts, Komisijas pārstāvji un, attiecīgā gadījumā, muitas dienestu pārstāvji.
4. Komisija koordinē Tīkla darbu. Tīkla sanāksmes vada Komisijas pārstāvis.
5. Tīkla sekretariātu nodrošina Komisija. Sekretariāts organizē Tīkla sanāksmes un sniedz tam tehnisku un loģistikas atbalstu.
6. Tīkla dalībnieki aktīvi piedalās, lai nodrošinātu efektīvu koordināciju un sadarbību, un lai veicinātu šīs regulas vienādu īstenošanu.

7. Tiklam ir šādi uzdevumi:

- a) veicināt kopīgu izpildes prioritāšu noteikšanu, lai sasniegtu šīs regulas 1. pantā noteikto mērķi;
- b) veicināt izmeklēšanas koordināciju;
- c) veikt turpmākos pasākumus saistībā ar 20. pantā minēto lēmumu izpildi;
- d) pēc Komisijas pieprasījuma sniegt ieguldījumu 11. pantā minēto pamatnostādņu izstrādē;
- e) veicināt un koordinēt informācijas, speciālo zināšanu un paraugprakses vākšanu un apmaiņu attiecībā uz šīs regulas īstenošanu;
- f) sekmēt vienotu uz risku balstītu pieeju un administratīvo praksi šīs regulas īstenošanai;
- g) veicināt paraugpraksi 37. pantā paredzēto sodu piemērošanā;
- h) attiecīgā gadījumā sadarboties ar Komisijas dienestiem, Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām un dalībvalstu iestādēm par šīs regulas īstenošanu;
- i) veicināt sadarbību, personāla apmaiņu un apmeklējumu programmas starp kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem, kā arī starp minētajām kompetentajām iestādēm un trešo valstu kompetentajām iestādēm un starptautiskām organizācijām;
- j) veicināt apmācības un spēju veidošanas pasākumu organizēšanu attiecībā uz šīs regulas īstenošanu Komisijai un Savienības delegācijām trešās valstīs un dalībvalstu kompetentajām iestādēm, muitas dienestiem un citām attiecīgajām iestādēm;
- k) pēc Komisijas pieprasījuma sniegt palīdzību Komisijai koordinētas pieejas izstrādē iesaistei un sadarbībai ar trešām valstīm, ievērojot 13. pantu;
- l) sekot līdzi sistēmiska piespiedu darba izmantojuma situācijām;
- m) palīdzēt organizēt informācijas un izpratnes veicināšanas kampaņas par šo regulu;
- n) veicināt un atvieglot sadarbību, lai pētītu iespējas izmantot jaunas tehnoloģijas šīs regulas izpildei un produktu izsekojamības uzlabošanai;
- o) vākt datus par remediāciju saistībā ar lēmumiem un to efektivitātes novērtējumu.

8. Citas attiecīgās dalībvalstu iestādes var piedalīties Tikla sanāksmēs uz *ad hoc* pamata. Eksperti un ieinteresētās personas, tostarp pārstāvji no arodbiedrībām un citām darba ņēmēju organizācijām, pilsoniskās sabiedrības un cilvēktiesību organizācijām, uzņēmējdarbības organizācijām, starptautiskajām organizācijām, trešo valstu attiecīgajām iestādēm, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras, Eiropas darba iestādes, attiecīgajiem Komisijas dienestiem, Savienības delegācijām un Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām ar atbilstīgām specializētām zināšanām jomās, uz kurām šī regula attiecas, var tikt aicināti piedalīties Tikla sanāksmēs vai sniegt rakstisku ieguldījumu.

9. Tikla sanāksmes notiek regulāri un vajadzības gadījumā pēc Komisijas vai dalībvalsts pienācīgi pamatota pieprasījuma.

10. Komisija un dalībvalstis nodrošina, ka Tiklam ir nepieciešamie resursi 7. punktā minēto uzdevumu veikšanai, tostarp pietiekami budžeta resursi.

11. Tikls pieņem savu reglamentu.

*7. pants***Informācijas un saziņas sistēmas**

1. Šīs regulas I, III, IV un V nodaļas vajadzībām Komisija un kompetentās iestādes izmanto Regulas (ES) 2019/1020 34. pantā minēto informācijas un saziņas sistēmu saskaņā ar šā panta 7. punkta a) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu. Komisijai, kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem ir piekļuve minētajai sistēmai šīs regulas īstenošanas vajadzībām.
2. Saskaņā ar 26. panta 3. punktu paziņotos lēmumus ievada attiecīgajā muitas riska pārvaldības vidē.
3. Komisija izstrādā starpsavienojumu, lai nodrošinātu, ka 26. panta 3. punktā minētie lēmumi tiek automatizēti paziņoti no šā panta 1. punktā minētās informācijas un saziņas sistēmas uz šā panta 2. punktā minēto vidi. Minētais starpsavienojums sāk darboties ne vēlāk kā divus gadus pēc tam, kad pieņemts šā panta 7. punkta b) apakšpunktā minētais īstenošanas akts.
4. Pieprasījumu un paziņojumu apmaiņa starp kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem, ievērojot V nodaļas II iedaļu, kā arī no tiem izrietošo ziņojumu apmaiņa notiek, izmantojot 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu.
5. Starpsavienojumu starp 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu un ES vienloga vidi muitas jomā izveido saskaņā ar Regulu (ES) 2022/2399, lai muitas iestādes un kompetentās iestādes apmainītos ar pieprasījumiem un paziņojumiem, ievērojot šīs regulas V nodaļas II iedaļu. Minēto starpsavienojumu izveido ne vēlāk kā četrus gadus pēc šā panta 7. punkta a) apakšpunktā minētā īstenošanas akta pieņemšanas dienas. Apmaiņa ar 4. punktā minētajiem pieprasījumiem, paziņojumiem un no tiem izrietošiem ziņojumiem notiek, izmantojot šo starpsavienojumu, tiklīdz tas sāk darboties.
6. Komisija var izgūt no Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 56. panta 1. punktā minētās uzraudzības sistēmas informāciju par produktiem, ko ievē Savienības tirgū vai izved no tā, saistībā ar šīs regulas īstenošanu, un nosūtīt to uz šā panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu.
7. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, lai precizētu procesuālos noteikumus un sīki izstrādātu šā panta īstenošanas kārtību, to skaitā:
 - a) šā panta 1. punktā minētās informācijas un saziņas sistēmas funkcionalitāti, datu elementus un datu apstrādi, kā arī personas datu apstrādes, konfidencialitātes un kontroles noteikumus;
 - b) šā panta 3. punktā minētā starpsavienojuma funkcionalitāti, datu elementus un datu apstrādi, kā arī noteikumus par personas datu apstrādi, konfidencialitāti un kontroli;
 - c) nosūtāmos datus, kā arī noteikumus par to konfidencialitāti un datu pārziņa statusu saskaņā ar 6. punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 35. panta 2. punktā.

*8. pants***Ar piespiedu darba risku saistītu teritoriju vai produktu datubāze**

1. Komisija izveido datubāzi, vajadzības gadījumā piesaistot ārējus ekspertus. Ar šo datubāzi nodrošina indikatīvu, neizsmēlošu, uz pierādījumiem balstītu, pārbaudāmu un regulāri atjauninātu informāciju par piespiedu darba riskiem konkrētos ģeogrāfiskos apgabalos vai attiecībā uz konkrētiem produktiem vai produktu grupām, tostarp attiecībā uz valsts iestāžu uzspiestu piespiedu darbu. Datubāzē par prioritāti nosaka plaši izplatītu un smagu piespiedu darba risku identificēšanu.
2. Šā panta 1. punktā minētās datubāzes pamatā ir neatkarīga un pārbaudāma informācija no starptautiskām organizācijām, jo īpaši no SDO un ANO, vai institucionālām, pētniecības vai akadēmiskām organizācijām.

Datubāzē npublicē informāciju, kurā tieši nosaukti uzņēmēji.

Datubāzē norāda konkrētas ekonomikas nozares konkrētos ģeogrāfiskos apgabalos, attiecībā uz kuriem ir pieejami ticami un pārbaudāmi pierādījumi, ka valsts iestādes ir uzspiedušas piespiedu darbu.

3. Komisija nodrošina, ka datubāzei ir viegli piekļūst, tostarp personām ar invaliditāti, un to dara publiski pieejamu visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās līdz 2026. gada 14. jūnijam.

9. pants

Vienotais informācijas iesniegšanas punkts

1. Komisija izveido īpašu centralizētu mehānismu informācijas iesniegšanai (vienotais informācijas iesniegšanas punkts). Vienotais informācijas iesniegšanas punkts ir pieejams visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās. Tas ir lietotājdraudzīgs un pieejams bez maksas.

2. Informāciju par iespējamiem 3. panta pārkāpumiem iesniedz jebkura fiziska vai juridiska persona vai apvienība, kas nav juridiska persona, izmantojot vienoto informācijas iesniegšanas punktu. Informācijas iesniegumos ietver informāciju par attiecīgajiem uzņēmējiem vai produktiem, sniedz pamatojumu un pierādījumus, kas apstiprina iespējamus pārkāpumus, un, ja iespējams, apliecinošos dokumentus. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, lai precizētu procesuālos noteikumus, veidnes un sīkāku informāciju saistībā ar minēto informācijas iesniegšanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 35. panta 2. punktā.

3. Komisija noraida visus informācijas iesniegumus vienotajam informācijas iesniegšanas punktam, kas ir acīmredzami nepilnīgi, nepamatoti vai negodprātīgi, un pieņemtos informācijas iesniegumus iedala vadošajai kompetentajai iestādei izvērtēšanai atbilstīgi 15. pantā izklāstītajai izmeklēšanas sadales metodei.

4. Vadošā kompetentā iestāde, kas atbild par 3. punktā minēto novērtējumu, apstiprina, ka ir saņēmusi informācijas iesniegumu, rūpīgi un objektīvi novērtē informāciju un pēc iespējas drīz informē attiecīgo fizisko vai juridisko personu vai apvienību par tās informācijas iesnieguma novērtējuma rezultātiem.

5. Vadošā kompetentā iestāde var lūgt 2. punktā minēto personu vai apvienību sniegt papildu informāciju.

6. Gadījumos, kad starp informācijas iesniegšanu vienotajam informācijas iesniegšanas punktam un lēmumu uzsākt izmeklēšanu, ievērojot III nodaļu, ir būtisks laika intervāls, vadošā kompetentā iestāde, ciktāl iespējams, apspriežas ar personu vai apvienību, kura iesniedz informāciju, lai pārbaudītu, vai situācija, ciktāl tai zināms, ir būtiski mainījusies.

7. Ziņošanai par šīs regulas pārkāpumiem un to personu aizsardzībai, kuras ziņo par šādiem pārkāpumiem, piemēro Direktīvu (ES) 2019/1937.

10. pants

Atbalsta pasākumi MVU

Komisija izstrādā papildu pasākumus, kas atbalsta vienas piegādes ķēdes uzņēmēju un to uzņēmējdarbības partneru, jo īpaši MVU, centienus. Attiecīgā gadījumā informāciju par minētajiem pasākumiem dara pieejamu 12. pantā minētajā vienotajā portālā informācijai par piespiedu darbu.

Kompetentās iestādes izraugās kontaktpunktus, kas sniedz informāciju MVU attiecībā uz šīs regulas piemērošanu. Minētie kontaktpunkti var arī sniegt palīdzību MVU šajos jautājumos.

Dalībvalstu kompetentās iestādes var arī organizēt uzņēmējiem apmācību kursus par piespiedu darba riska rādītājiem un par to, kā izmeklēšanas laikā iesaistīties dialogā ar minētajām kompetentajām iestādēm.

11. pants

Vadlīnijas

Līdz 2026. gada 14. jūnijam Komisija, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, dara pieejamas un regulāri atjaunina vadlīnijas, kurās iekļauj:

- a) norādes uzņēmējiem par pienācīgu rūpību saistībā ar piespiedu darbu, ieskaitot bērnu piespiedu darbu, kurās ņem vērā piemērojamos Savienības un valstu tiesību aktus, kuros noteiktas pienācīgas rūpības prasības attiecībā uz piespiedu darbu, starptautisko organizāciju vadlīnijas un ieteikumus, kā arī uzņēmēju lielumu un ekonomiskos resursus, dažādus piegādātāju veidus piegādes ķēdē un dažādas nozares;
- b) norādes uzņēmējiem par paraugpraksi, kā izbeigt dažādus piespiedu darba veidus un veikt remediāciju attiecībā uz tiem;
- c) norādes kompetentajām iestādēm par šīs regulas, jo īpaši tās 8., 17. un 18. panta praktisko īstenošanu, tostarp kritērijus, lai palīdzētu kompetentajām iestādēm veikt uz risku balstītus novērtējumus izmeklēšanas kontekstā, un vadlīnijas par piemērojamo pierādījumu standartu;
- d) norādes muitas dienestiem un uzņēmējiem par 27. panta un, attiecīgā gadījumā, citu V nodaļas II iedaļā paredzēto noteikumu praktisku īstenošanu;
- e) informāciju par piespiedu darba riska rādītājiem, tostarp par šādu rādītāju identificēšanu, kuras pamatā ir neatkarīga un pārbaudāma informācija, ieskaitot starptautisko organizāciju, jo īpaši SDO, pilsoniskās sabiedrības, uzņēmēju organizāciju un arodbiedrību ziņojumus un pieredzi, kas gūta, īstenojot Savienības tiesību aktus, kuros noteiktas pienācīgas rūpības prasības attiecībā uz piespiedu darbu;
- f) norādes uzņēmējiem par pienācīgu rūpību saistībā ar valsts iestāžu noteikto piespiedu darbu;
- g) norādes uzņēmējiem un produktu piegādātājiem par to, kā iesaistīties dialogā ar kompetentajām iestādēm, ievērojot III nodaļu, jo īpaši par iesniedzamās informācijas veidu;
- h) norādes par to, kā iesniegt informāciju, ievērojot 9. pantu;
- i) norādes dalībvalstīm par finansiālo sankciju aprēķināšanas metodi un piemērojamām robežvērtībām;
- j) papildu informāciju, kas kompetentajām iestādēm atvieglo šīs regulas īstenošanu un uzņēmējiem atvieglo atbilstības panākšanu šai regulai.

Norādes, kas minētas pirmās daļas a) b) un f) apakšpunktā, jo īpaši ir vērstas uz to, lai palīdzētu MVU izpildīt šīs regulas prasības.

Pirmajā daļā minētās vadlīnijas saskan ar tām vadlīnijām, kas izdotas saskaņā ar citiem attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem.

12. pants

Vienotais portāls informācijai par piespiedu darbu

Komisija izveido un regulāri atjaunina vienotu tīmekļa vietni (Vienotais portāls informācijai par piespiedu darbu), kurā vienā vietā un visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās dara sabiedrībai pieejamus šādus elementus:

- a) kompetento iestāžu nosaukumi, adreses un kontaktinformācija;
- b) vadlīnijas;
- c) datubāze;

- d) publiski pieejams tādu informācijas avotu saraksts, kas ir relevanti šīs regulas īstenošanai, ieskaitot avotus, kas dara pieejamus neapkopotus datus par piespiedu darba ietekmi un upuriem, piemēram, datus, kas sadalīti pa dzimumiem, un datus par bērnu piespiedu darbu, ļaujot identificēt vecumam un dzimumam specifiskas tendences;
- e) vienotais informācijas iesniegšanas punkts;
- f) jebkurš lēmums aizliegt produktu;
- g) jebkura aizlieguma atcelšana;
- h) pārskatīšanas rezultāti.

13. pants

Starptautiskā sadarbība

1. Lai veicinātu šīs regulas efektīvu īstenošanu un izpildi, Komisija attiecīgi sadarbojas un dalās informācijā ar trešo valstu iestādēm, starptautiskām organizācijām, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, arodbiedrībām, uzņēmējdarbības organizācijām un citām ieinteresētajām personām.
2. Starptautiskā sadarbība ar trešo valstu iestādēm notiek strukturētā veidā, piemēram, pašreizējos dialogos ar trešām valstīm, tādās kā saistībā ar cilvēktiesībām un politiskajiem dialogiem, dialogos tirdzniecības nolīgumos vai vispārējo preferenču shēmā paredzēto tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības saistību īstenošanu un saistībā ar Savienības attīstības sadarbības iniciatīvām. Vajadzības gadījumā var izveidot īpašus dialogus uz *ad hoc* pamata. Starptautiskā sadarbība, jo īpaši ar trešām valstīm, kurās ir līdzīgi tiesību akti, var ietvert informācijas apmaiņu par jomām vai produktiem, kas saistīti ar piespiedu darba risku, paraugpraksi piespiedu darba izbeigšanai un informācijas apmaiņu par lēmumiem aizliegt produktus, tostarp šo lēmumu iemesliem un pierādījumiem.
3. Piemērojot 2. punktu, Komisija un dalībvalstis var apsvērt sadarbības iniciatīvu un papildu pasākumu izstrādi, lai atbalstītu uzņēmēju, jo īpaši MVU, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizāciju, sociālo partneru un trešo valstu centienus apkarot piespiedu darbu un tā pamatcēloņus.

III NODAĻA IZMEKLĒŠANAS

14. pants

Uz risku balstīta pieeja

1. Komisija un dalībvalstu kompetentās iestādes ievēro uz risku balstītu pieeju, novērtējot 3. panta pārkāpuma iespējamību, uzsākot un veicot izmeklēšanas sākotnējo posmu un identificējot attiecīgos produktus un uzņēmējus.
2. Novērtējot 3. panta pārkāpuma iespējamību, Komisija un kompetentās iestādes attiecīgā gadījumā izmanto šādus kritērijus, lai piešķirtu prioritāti produktiem, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu:
 - a) piespiedu darba, par kuru ir radušās aizdomas, apjoms un smagums, tostarp tas, vai valsts uzspiests piespiedu darbs var radīt bažas;
 - b) to produktu daudzums vai apjoms, kuri laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū;
 - c) tās produkta daļas īpatsvars galaproduktā, par kuru ir aizdomas, ka tā ir izgatavota, izmantojot piespiedu darbu.
3. Novērtējums par 3. panta pārkāpuma iespējamību pamatojas uz visu atbilstīgo, uz faktiem balstīto un pārbaudāmo informāciju, kas pieejama Komisijai un kompetentajām iestādēm, tostarp, bet ne tikai, uz šādu informāciju:

- a) informācija un lēmumi, kas kodēti 7. panta 1. punktā minētajā informācijas un saziņas sistēmā, to skaitā visas iepriekšējās lietas par gadījumiem, kad uzņēmējs ir vai nav ievērojis 3. panta noteikumus;
- b) datubāze, kas minēta 8. pantā;
- c) riska rādītāji un cita informācija, kas sniegta saskaņā ar 11. panta e) punktu;
- d) informācijas iesniegumi, kas sniegti, ievērojot 9. pantu;
- e) informācija, ko Komisija vai kompetentā iestāde saņēmusi no citām iestādēm, kas ir būtiskas šīs regulas īstenošanai, piemēram, dalībvalstu pienācīgas rūpības, darba, veselības vai nodokļu iestādēm, par novērtējamajiem produktiem un uzņēmējiem;
- f) visi jautājumi, kas izriet no jēgpilnām apspriedēm ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, piemēram, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un arodbiedrībām.

4. Uzsākot pirmstiesas izmeklēšanu saskaņā ar 17. pantu, vadošā kompetentā iestāde pievērš uzmanību, ciktāl iespējams, uzņēmējiem un attiecīgā gadījumā produktu piegādātājiem, kuri iesaistīti tādos piegādes ķēdes posmos, kas ir pēc iespējas tuvāk vietām vai jomām, kurās, visticamāk, tiek veikts piespiedu darbs, un kuros ir vislielākās iespējas novērst, mazināt un izbeigt piespiedu darba izmantošanu. Vadošā kompetentā iestāde ņem vērā arī attiecīgo uzņēmēju lielumu un saimnieciskos resursus, jo īpaši to, vai uzņēmējs ir MVU, un piegādes ķēdes sarežģītību.

15. pants

Izmeklēšanas sadalījums

1. Ja piespiedu darbs, par kuru ir radušās aizdomas, tiek veikts ārpus Savienības teritorijas, Komisija rīkojas kā vadošā kompetentā iestāde.
2. Ja piespiedu darbs, par kuru ir radušās aizdomas, tiek veikts dalībvalsts teritorijā, minētās dalībvalsts kompetentā iestāde rīkojas kā vadošā kompetentā iestāde.

16. pants

Izmeklēšanas koordinācija un savstarpēja palīdzība

1. Komisija un kompetentās iestādes cieši sadarbojas savā starpā un sniedz savstarpēju palīdzību, lai konsekventi un efektīvi īstenotu šo regulu.
2. Vadošā kompetentā iestāde ievēro uzņēmēja tiesības tikt uzklautam visos procesa posmos.
3. Vadošā kompetentā iestāde jebkurā laikā un bez liekas kavēšanās, izmantojot 7. panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu, sazinās, ja tās uzzina jaunu informāciju par piespiedu darbu, par kuru ir radušās aizdomas, un kas notiek teritorijā, kura nav to kompetencē, ievērojot 15. pantu.
4. Vadošā kompetentā iestāde var lūgt atbalstu citām attiecīgajām kompetentajām iestādēm. Tas var ietvert pabalsta pieprasīšanu, lai sazinātos ar uzņēmējiem, kuru iedibinājuma vieta atrodas minētās dalībvalsts teritorijā vai kuru darbības valoda ir minētās dalībvalsts valoda. Citas kompetentās iestādes, kas ir ieinteresētas izmeklēšanā, var pieprasīt, lai tās tiktu cieši iesaistītas izmeklēšanā.
5. Kompetentā iestāde, kas, izmantojot 7. panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu, ir saņēmusi citas kompetentās iestādes pieprasījumu sniegt informāciju, sniedz atbildi 20 darbdienu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas.
6. Kompetentā iestāde, kas ir saņēmusi pieprasījumu sniegt informāciju, var lūgt pieprasījuma iesniedzēju kompetento iestādi papildināt pieprasījumā ietverto informāciju, ja tā secina, ka sākotnēji sniegtā informācija nav pietiekama.
7. Kompetentā iestāde, kas ir saņēmusi pieprasījumu sniegt informāciju, var atteikties izpildīt minēto pieprasījumu tikai tad, ja tā pierāda, ka pieprasījuma izpilde būtiski kaitētu tās darbību veikšanai.

17. pants

Izmeklēšanas sagatavošanas posms

1. Pirms vadošā kompetentā iestāde saskaņā ar 18. panta 1. punktu sāk izmeklēšanu, tā no novērtējamajiem uzņēmējiem un attiecīgā gadījumā citiem produkta piegādātājiem pieprasa informāciju par attiecīgajām darbībām, ko tie veikuši, lai identificētu, novērstu, mazinātu, izbeigtu vai nepieļautu piespiedu darba riskus to darbībās un piegādes ķēdēs attiecībā uz novērtējamajiem produktiem, tostarp pamatojoties uz šādiem noteikumiem, ja vien tas neapdraud novērtējuma rezultātu:

- a) piemērojamie Savienības vai valsts tiesību akti, kuros noteiktas pienācīgas rūpības un pārredzamības prasības attiecībā uz piespiedu darbu;
- b) vadlīnijas, ko izdevusi Komisija;
- c) ANO, SDO, ESAO vai citu attiecīgo starptautisko organizāciju vadlīnijas vai ieteikumi par pienācīgu rūpību, jo īpaši tās vadlīnijas un ieteikumi, kas attiecas uz ģeogrāfiskajiem apgabaliem, ražotnēm vai saimnieciskajām darbībām konkrētās nozarēs, kur sistemātiski un plaši izmanto piespiedu darbu;
- d) jebkāda cita jēgpilna pienācīga rūpība vai cita informācija saistībā ar piespiedu darbu to piegādes ķēdē.

Vadošā kompetentā iestāde var pieprasīt informāciju par minētajām darbībām no citām relevantām ieinteresētajām personām, tostarp personām vai apvienībām, kas ir sniegušas relevantu, faktos balstītu un pārbaudāmu informāciju, ievērojot 9. pantu, un visām citām fiziskām vai juridiskām personām, kuras saistītas ar novērtējamajiem produktiem vai reģioniem, kā arī no Eiropas Ārējās darbības dienesta un Savienības diplomātiskajām pārstāvniecībām attiecīgās trešās valstīs.

2. Uzņēmēji uz šā panta 1. punktā minēto pieprasījumu atbild 30 darbdienu laikā no dienas, kad tie ir saņēmuši šādu pieprasījumu. Uzņēmēji var sniegt jebkādu citu informāciju, ko tie uzskata par noderīgu šā panta vajadzībām. Vajadzības gadījumā uzņēmēji no 10. pantā minētā kontaktpunkta var lūgt atbalstu attiecībā uz to, kā sadarboties ar vadošo kompetento iestādi.

3. Vadošā kompetentā iestāde 30 darbdienu laikā no dienas, kad saņemta informācija, ko uzņēmēji iesnieguši, ievērojot šā panta 2. punktu, pabeidz savas izmeklēšanas sagatavošanas posmu, kurā, pamatojoties uz 14. panta 3. punktā minēto novērtējumu un informāciju, ko uzņēmēji iesnieguši, ievērojot šā panta 2. punktu, noskaidro, vai pastāv pamatotas bažas par to, ka ir pārkāpts 3. pants.

4. Neatkarīgi no šā panta 3. punkta vadošā kompetentā iestāde, balstoties uz jebkādiem citiem pieejamiem faktiem, var secināt, ka pastāv pamatotas bažas par to, ka ir pārkāpts 3. pants, ja vadošā kompetentā iestāde ir atturējies no informācijas pieprasīšanas saskaņā ar šā panta 1. punktu vai 20. panta 2. punkta a) līdz e) apakšpunktā minētajās situācijās.

5. Vadošā kompetentā iestāde nesāk izmeklēšanu, ievērojot 18. pantu, un attiecīgi informē novērtējamos uzņēmējus, ja, pamatojoties uz 14. panta 3. punktā minēto novērtējumu un informāciju, ja tāda ir, ko uzņēmēji iesnieguši, ievērojot šā panta 2. punktu, tā uzskata, ka nav pamatotu bažu par to, ka ir pārkāpts 3. pants, vai ka iemesli, uz ko balstījās pamatotās bažas, ir novērsti, piemēram, tādēļ (bet ne tikai), ka piemērojamie tiesību akti, vadlīnijas, ieteikumi vai jebkāda cita pienācīga rūpība saistībā ar piespiedu darbu, kā minēts šā panta 1. punktā, tiek piemērota tā, lai mazinātu, novērstu un izbeigtu piespiedu darba risku.

6. Vadošā kompetentā iestāde, izmantojot 7. panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu, paziņo sava novērtējuma rezultātus, ievērojot šā panta 5. punktu.

18. pants

Izmeklēšanas

1. Vadošā kompetentā iestāde, kas, ievērojot 17. panta 3. vai 4. punktu, konstatē, ka pastāv pamatotas bažas par to, ka ir pārkāpts 3. pants, sāk izmeklēšanu par attiecīgajiem produktiem un uzņēmējiem un trīs darbdienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par šādas izmeklēšanas sākšanu, informē izmeklējamos uzņēmējus par:

- a) izmeklēšanas sākšanu un tās iespējamām sekām;
- b) izmeklējamiem produktiem;
- c) izmeklēšanas sākšanas iemesliem, ja vien tas neapdraud izmeklēšanas iznākumu;
- d) uzņēmēju tiesības iesniegt vadošajai kompetentajai iestādei dokumentus vai informāciju un datumu, līdz kuram šāda informācija iesniedzama.

2. Vadošā kompetentā iestāde, izmantojot 7. panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu, paziņo par to, ka ir sāka izmeklēšana, ievērojot šā panta 1. punktu.

3. Ja vadošā kompetentā iestāde to pieprasa, uzņēmēji, uz kuriem attiecas izmeklēšana, iesniedz visu informāciju, kas ir būtiska un nepieciešama izmeklēšanai, – tostarp informāciju, kurā identificēti izmeklējamie produkti, un attiecīgā gadījumā identificējot to produkta daļu, ar kuru jāaprobežojas šai izmeklēšanai, kā arī minēto produktu vai to daļu izgatavotāju, ražotāju, produktu piegādātāju, importētāju vai eksportētāju. Pieprasot šādu informāciju, vadošā kompetentā iestāde, ciktāl iespējams, atzīst par prioritāriem izmeklējamus uzņēmējus, kuri iesaistīti tādos piegādes ķēdes posmos, kas ir pēc iespējas tuvāk vietām vai jomām, kurās, visticamāk, tiek veikts piespiedu darbs, un ņem vērā uzņēmēju lielumu un ekonomiskos resursus, īpaši to, vai attiecīgais uzņēmējs ir MVU, attiecīgo produktu daudzumu, piegādes ķēdes sarežģītību, kā arī tā piespiedu darba apjomu, par kuru radušās aizdomas. Vajadzības gadījumā uzņēmēji no 10. pantā minētā kontaktpunkta var lūgt atbalstu attiecībā uz to, kā sadarboties ar vadošo kompetento iestādi.

4. Vadošā kompetentā iestāde 3. punktā minētās informācijas iesniegšanas termiņu uzņēmējiem nosaka vismaz 30 darbdienu un ne vairāk kā 60 darbdienu. Uzņēmēji var pieprasīt minētā termiņa pagarinājumu, sniedzot pamatojumu. Lemjot par to, vai piešķirt šādu pagarinājumu, vadošā kompetentā iestāde ņem vērā attiecīgo uzņēmēju lielumu un ekonomiskos resursus, tostarp to, vai uzņēmējs ir MVU.

5. Vadošā kompetentā iestāde var vākt informāciju vai iztaujāt jebkuru attiecīgo fizisko vai juridisko personu, kas piekrīt iztaujāšanai, lai savāktu informāciju par izmeklēšanas priekšmetu, tostarp no attiecīgajiem uzņēmējiem vai visām citām ieinteresētajām personām.

6. Vadošā kompetentā iestāde vajadzības gadījumā var veikt visas vajadzīgās pārbaudes un inspekcijas saskaņā ar 19. pantu.

19. pants

Inspekcija uz vietas

1. Izņēmuma gadījumos, kad vadošā kompetentā iestāde uzskata par nepieciešamu veikt inspekcijas uz vietas, tā to dara, ņemot vērā to, kur atrodas piespiedu darba risks.

2. Ja piespiedu darba risks atrodas dalībvalsts teritorijā, vadošā kompetentā iestāde var veikt pati savas inspekcijas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ievērojot Savienības tiesību aktus. Vajadzības gadījumā vadošā kompetentā iestāde var pieprasīt sadarbību ar citām valsts iestādēm, kas ir būtiskas šīs regulas īstenošanai, piemēram, darba, veselības vai nodokļu iestādēm.

3. Ja piespiedu darba risks atrodas ārpus Savienības teritorijas, Komisija, kas darbojas kā vadošā kompetentā iestāde, var veikt visas vajadzīgās pārbaudes un inspekcijas ar noteikumu, ka attiecīgie uzņēmēji ir devuši savu piekrišanu un ka tās trešās valsts valdība, kurā inspekcijas notiks, ir oficiāli informēta un neiebilst. Komisija var lūgt Eiropas Ārējās darbības dienesta palīdzību, lai veicinātu šādus kontaktus.

IV NODAĻA

LĒMUMI

20. pants

Lēmumi par 3. panta pārkāpumu

1. Vadošā kompetentā iestāde novērtē visu informāciju un pierādījumus, kas savākti saskaņā ar III nodaļu, un, pamatojoties uz šo, saprātīgā termiņā no dienas, kad tā sākusi izmeklēšanu, ievērojot 18. panta 1. punktu, nosaka, vai ar attiecīgajiem produktiem, kuri ir laisti vai darīti pieejami tirgū vai tiek eksportēti, ir pārkāpts 3. pants. Vadošā kompetentā iestāde cenšas pieņemt šā panta 4. punktā minēto lēmumu vai izbeigt izmeklēšanu deviņu mēnešu laikā no dienas, kad tā sākusi izmeklēšanu.

2. Neatkarīgi no šā panta 1. punkta, ja nav bijis iespējams savākt informāciju un pierādījumus, ievērojot 17. panta 1. punktu un 18. panta 3. punktu, vadošā kompetentā iestāde var konstatēt 3. panta pārkāpumu, pamatojoties uz jebkuriem citiem pieejamiem faktiem, jo īpaši, ja, atbildot uz informācijas pieprasījumu, uzņēmējs vai publiska iestāde:

- a) atsakās sniegt pieprasīto informāciju bez derīga pamatojuma;
- b) pieprasīto informāciju neiesniedz noteiktajā termiņā bez derīga pamatojuma;
- c) sniedz nepilnīgu vai nepareizu informāciju, lai bloķētu izmeklēšanu;
- d) sniedz maldinošu informāciju; vai
- e) citādi kavē izmeklēšanu, tostarp gadījumos, kad izmeklēšanas sākotnējā posmā vai izmeklēšanas laikā tiek konstatēts valsts iestāžu uzspiests piespiedu darba risks.

3. Ja vadošā kompetentā iestāde nevar konstatēt, ka attiecīgie produkti ir laisti vai darīti pieejami tirgū vai tiek eksportēti, pārkāpjot 3. pantu, tā izbeidz izmeklēšanu un informē par to uzņēmējus, uz kuriem attiecas izmeklēšana. Tā arī informē visas pārējās kompetentās iestādes, izmantojot 7. panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu. Izmeklēšanas izbeigšana neliedz sākt jaunu izmeklēšanu attiecībā uz to pašu produktu un uzņēmēju, ja rodas jauna būtiska informācija.

4. Ja vadošā kompetentā iestāde konstatē, ka attiecīgie produkti ir laisti vai darīti pieejami tirgū vai tiek eksportēti, pārkāpjot 3. pantu, tā nekavējoties pieņem lēmumu, kas ietver:

- a) aizliegumu attiecīgos produktus laist vai darīt pieejamus Savienības tirgū un tos eksportēt;
- b) rīkojumu, ar kuru pieprasa uzņēmējiem, uz kuriem attiecas izmeklēšana, izņemt no Savienības tirgus attiecīgos produktus, kas jau ir laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū, vai izņemt saturu no tiešsaistes saskarnes, kurā ir atsaucē uz attiecīgajiem produktiem vai attiecīgo produktu reģistrācijas ierakstiem;
- c) rīkojumu, ar kuru pieprasa uzņēmējiem, uz kuriem attiecas izmeklēšana, likvidēt attiecīgos produktus saskaņā ar 25. pantu vai, ja ražojuma daļas, par kurām konstatēts, ka tās pārkāpj 3. pantu, ir aizstājamas, rīkojumu, ar kuru pieprasa minētajiem uzņēmējiem likvidēt minētā produkta attiecīgās daļas.

Attiecīgā gadījumā pirmās daļas a) apakšpunktā minētajā aizliegumā un pirmās daļas c) apakšpunktā minētajā rīkojumā norāda tās produkta daļas, par kurām konstatēts, ka tās pārkāpj 3. pantu un kuras ir jāaizstāj, lai produktu varētu laist vai darīt pieejamu tirgū vai eksportēt.

5. Atkāpjoties no 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta un attiecīgā gadījumā nolūkā novērst Savienībai stratēģiskas vai kritiski svarīgas piegādes ķēdes traucējumus, vadošā kompetentā iestāde var atturēties no rīkojuma izdošanas par attiecīgā produkta likvidēšanu, ievērojot 4. punktu. Vadošā kompetentā iestāde tā vietā var likt aizturēt attiecīgo produktu uz noteiktu laiku, kas nav ilgāks par laiku, kas vajadzīgs, lai novērstu piespiedu darbu saistībā ar attiecīgo produktu, uz uzņēmēju rēķina.

Ja uzņēmēji minētajā laikposmā pierāda, ka tie ir likvidējuši piespiedu darbu attiecīgā produkta piegādes ķēdē, nemainot minēto produktu un izbeidzot šā panta 4. punktā minētajā lēmumā konstatēto piespiedu darbu, vadošā kompetentā iestāde pārskata savu lēmumu saskaņā ar 21. pantu.

Ja uzņēmēji minētajā laikposmā nepierāda, ka tie ir likvidējuši piespiedu darbu attiecīgā produkta piegādes ķēdē, nemainot minēto produktu un neizbeidzot 4. punktā minētajā lēmumā konstatēto piespiedu darbu, piemēro minētā punkta c) apakšpunktu.

6. Ja Komisija darbojas kā vadošā kompetentā iestāde, šā panta 4. punktā minēto lēmumu pieņem ar īstenošanas aktu. Šādus minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 35. panta 2. punktā.

7. Vadošā kompetentā iestāde šā panta 4. punktā minēto lēmumu paziņo visiem uzņēmējiem, kuriem tas adresēts, un nosūta to visām kompetentajām iestādēm un attiecīgā gadījumā Komisijai, izmantojot 7. panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu.

8. Dalībvalsts vadošās kompetentās iestādes lēmumus, kas pieņemti, ievērojot 4. punktu, atzīst un izpilda citu dalībvalstu kompetentās iestādes, ciktāl tie attiecas uz produktiem ar to pašu identifikācijas informāciju un kuru izcelsme ir tajā pašā piegādes ķēdē, attiecībā uz kuru konstatēts piespiedu darbs.

21. pants

Par 3. panta pārkāpumu pieņemto lēmumu pārskatīšana

1. Vadošā kompetentā iestāde uzņēmējiem, kurus skar 20. pantā minētais lēmums, nodrošina iespēju jebkurā laikā pieprasīt minētā lēmuma pārskatīšanu. Pārskatīšanas pieprasījumā iekļauj informāciju, kas pierāda, ka produkti ir laisti vai darīti pieejami tirgū vai tos paredzēts eksportēt atbilstīgi 3. pantam. Minētajā informācijā iekļauj jaunu būtisku informāciju, kura vadošajai kompetentajai iestādei nav bijusi sniegta izmeklēšanas laikā.

2. Vadošā kompetentā iestāde pieņem lēmumu par 1. punktā minēto pieprasījumu 30 darbdienu laikā no minētā pieprasījuma saņemšanas dienas.

3. Ja uzņēmēji ir pierādījuši, ka tie ir izpildījuši 20. pantā minēto lēmumu un likvidējuši piespiedu darbu savās darbībās vai piegādes ķēdē saistībā ar attiecīgajiem produktiem, vadošā kompetentā iestāde atsauc savu paredzamo lēmumu, informē uzņēmējus un dzēš to no vienotā portāla informācijai par piespiedu darbu.

4. Ja Komisija darbojas kā vadošā kompetentā iestāde, šā panta 3. punktā minēto lēmuma atsaukšanu īsteno ar īstenošanas aktu. Šādus īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 35. panta 2. punktā. Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ saistībā ar attiecīgo uzņēmēju tiesību uz aizstāvību un tiesību uz īpašumu aizsardzību Komisija saskaņā ar procedūru, kura minēta 35. panta 3. punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties. Minētie īstenošanas akti paliek spēkā uz laikposmu, kas nepārsniedz 12 mēnešus.

5. Uzņēmējiem, kurus skāris dalībvalsts vadošās kompetentās iestādes 20. pantā minētais lēmums, ir iespēja vērsties tiesā, lai pārskatītu lēmuma procesuālo un materiālo likumību.

6. Šā panta 5. punkts neskar valstu tiesību aktu noteikumus, kas paredz, ka pirms prasības iesniegšanas tiesā ir jāizmanto visas iespējas izskatīt lietu administratīvā procesā.

7. Šīs regulas 20. pantā minētie lēmumi, ko pieņēmusi dalībvalsts vadošā kompetentā iestāde, neskar tiesiska rakstura lēmumus, ko attiecībā uz tiem pašiem uzņēmējiem vai produktiem pieņēmušas dalībvalstu tiesas.

22. pants

Lēmumu saturs

1. Šīs regulas 20. pantā minētajā lēmumā tiek ietverti visi tālāk minētie elementi:
 - a) izmeklēšanas konstatējumi un informācija un pierādījumi, kas ir šo konstatējumu pamatā;
 - b) saprātīgi termiņi, kurā uzņēmējiem jāizpilda rīkojumi, kuri nav īsāki par 30 darbdienām; attiecībā uz ātrbojīgām precēm, dzīvniekiem un augiem šis termiņš ir vismaz 10 darbdienas; nosakot šādus termiņus, vadošā kompetentā iestāde ņem vērā uzņēmēja lielumu un ekonomiskos resursus, tostarp to, vai uzņēmējs ir MVU, daļas īpatsvaru produktā un to, vai tas ir aizstājams; termiņi ir samērīgi ar laiku, kas vajadzīgs, lai izpildītu dažādos rīkojumus, un nav ilgāki kā nepieciešams;
 - c) visa attiecīgā informācija, jo īpaši informācija, kas ļauj identificēt produktu, uz kuru attiecas lēmums, tostarp informācija par izgatavotāju, ražotāju, produkta piegādātājiem, importētāju, eksportētāju un attiecīgā gadījumā – par ražošanas vietu;
 - d) informācija, kas prasīta saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā, kā definēts Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 2. punktā (ja šāda informācija ir pieejama un piemērojama);
 - e) informācija par lēmuma pārskatīšanu tiesā.
2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros ir sīkāk noteikta informācija, kas jāiekļauj 20. pantā minētajā lēmumā. Minētajā informācijā iekļauj vismaz tādas informācijas detaļas, kas jāiesniedz vai jādara pieejamas muitas dienestiem saskaņā ar 27. panta 3. punktu, lai dotu iespēju identificēt produktus, ievērojot 26. panta 4. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 35. panta 2. punktā.

V NODAĻA

IZPILDE

I iedaļa

Kompetentās iestādes

23. pants

Lēmumu izpilde

1. Ja 22. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajā saprātīgā termiņā uzņēmējs nav izpildījis 20. pantā minēto lēmumu, kompetentās iestādes ir atbildīgas par minētā lēmuma izpildi un nodrošina visu turpmāk minēto:
 - a) aizliegums attiecīgos produktus laist vai darīt pieejamus Savienības tirgū un eksportēt;
 - b) attiecīgo iestāžu veikta tādu produktu izņemšana no Savienības tirgus, kas jau ir laisti vai darīti pieejami tirgū, saskaņā ar Savienības un dalībvalstu tiesību aktiem;
 - c) atsaukto produktu un produktu, kas paliek pie uzņēmēja, likvidēšana saskaņā ar 25. pantu, uz minētā uzņēmēja rēķina;
 - d) piekļuves ierobežošana attiecīgajiem produktiem un reģistrācijas ierakstiem, kas attiecas uz minētajiem produktiem, pieprasot attiecīgajai trešai personai īstenot šādu ierobežošānu.
2. Ja uzņēmējs nav izpildījis 20. pantā minēto lēmumu, kompetentā iestāde, vai nu tieši sadarbībā ar citām iestādēm, vai arī iesniedzot pieteikumu kompetentajām tiesu iestādēm, attiecīgajam uzņēmējam piemēro sodus, ievērojot 37. pantu.

24. pants

Produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, izņemšana no tirgus un likvidēšana

1. Rīkojumu izņemt no Savienības tirgus un likvidēt produktus, kuri ir laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū, ievērojot šīs regulas 20. panta 4. punktu, izmantojot šīs regulas 7. panta 1. punktā minēto informācijas un saziņas sistēmu, paziņo Regulas (ES) 2019/1020 10. pantā minētajām tirgus uzraudzības iestādēm un visām citām attiecīgajām iestādēm, kas saistītas ar attiecīgo produktu.
2. Par 1. punktā minēto produktu izņemšanas un likvidēšanas izpildi ir atbildīga kompetentā iestāde, koordinējot rīcību ar visām citām attiecīgajām iestādēm, kas saistītas ar attiecīgajiem produktiem.

25. pants

Produktu, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, likvidēšanas veids

Saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/98/EK⁽²⁷⁾, uzņēmēji un dalībvalstu kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par produktu likvidēšanu, kā prasīts attiecīgi 20. panta 4. punkta c) apakšpunktā un šīs regulas 23. panta 1. punkta c) apakšpunktā, likvidē minētos produktus, tos reciklējot vai, ja tas nav iespējams, padarot minētos produktus neizmantojamus. Ārbojīgus produktus ziedo labdarības vai sabiedrības interesēs vai, ja tas nav iespējams, padara neizmantojamus.

II iedaļa

Muitas dienesti

26. pants

Muitas dienestu kontrole

1. Uz produktiem, ko ievie Savienības tirgū vai izved no tā, attiecas šajā iedaļā noteiktā kontrole un pasākumi.
2. Šīs iedaļas piemērošana neskar nevienu citu Savienības tiesību aktu, kas reglamentē muitas riska pārvaldību, muitas kontroli un preču laišanu brīvā apgrozībā un eksportu, jo īpaši Regulu (ES) Nr. 952/2013.
3. Vadošā kompetentā iestāde nekavējoties paziņo dalībvalstu muitas dienestiem par 20. pantā minētajiem lēmumiem aizliegt laist vai darīt pieejamus produktus Savienības tirgū un to eksportu.
4. Muitas dienesti izmanto lēmumus, kas paziņoti saskaņā ar šā panta 3. punktu, lai identificētu produktus, kuri var neatbilst šīs regulas 3. pantā noteiktajam aizliegumam. Šajā nolūkā tie veic Savienības tirgū ievesto vai no tā izvesto produktu kontroles, pamatojoties uz riska pārvaldību, kas noteikta Regulā (ES) Nr. 952/2013.
5. Vadošā kompetentā iestāde nekavējoties paziņo dalībvalstu muitas dienestiem par jebkādu atsaukšanu, kā arī par jebkādam izmaiņām lēmumā, kas pieņemts pēc pārskatīšanas saskaņā ar 21. pantu.

27. pants

Papildu informācija, kas jānodrošina vai jādara pieejama muitas dienestiem

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai papildinātu šo regulu, identificējot produktus vai produktu grupas, par kurām muitas dienestiem tiek sniegta šā panta 2. punktā minētā informācija. Attiecīgos produktus vai produktu grupu izvēlas, ievērojot samērīgu pieeju, cita starpā pamatojoties uz datubāzē pieejamo

⁽²⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

informāciju, 7. panta 1. punktā minētajā informācijas un komunikācijas sistēmā kodēto informāciju un pamatoto informāciju, ar ko notikusi apmaiņa Tīklā.

2. Persona, kas plāno produktam, uz kuru attiecas saskaņā ar šā panta 1. punktu pieņemts deleģētais akts, piemērot muitas procedūras "laišana brīvā apgrozībā" vai "eksports", sniedz vai dara pieejamu muitas dienestiem informāciju, kas identificē produktu, informāciju par ražotāju vai izgatavotāju un informāciju par produkta piegādātājiem, ja vien šādas informācijas sniegšana jau nav prasīta, ievērojot muitas jomas tiesību aktus, kas minēti Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 2. punktā.

3. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros precizē sīki izstrādātu kārtību šā panta 1. un 2. punkta īstenošanai un nosaka sīkāku informāciju, kas jāsniedz vai jādara pieejama muitas dienestiem, ievērojot šā panta 2. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 35. panta 2. punktā.

4. Ja 20. pantā minētajā lēmumā ir identificēts konkrēts produkts, tad, lai muitas dienesti spētu rīkoties nekavējoties attiecībā uz šo konkrēto produktu, deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 1. punktu, piemēro 34. pantā paredzēto procedūru.

28. pants

Apturēšana

Ja muitas dienesti identificē, izmantojot to attiecīgo risku pārvaldības sistēmu, ka produkts, ko ievē Savienības tirgū vai izved no tā un kas saskaņā ar lēmumu, kurš paziņots, ievērojot 26. panta 3. punktu, varētu pārkāpt 3. pantu, tie aptur minētā produkta laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu. Muitas dienesti nekavējoties paziņo savas attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm par minēto apturēšanu un nosūta visu attiecīgo informāciju, lai tās varētu noteikt, vai uz produktu attiecas lēmums, kas paziņots, ievērojot 26. panta 3. punktu.

29. pants

Laišana brīvā apgrozībā vai eksports

1. Gadījumos, kad produkta laišana brīvā apgrozībā vai eksports ir apturēts saskaņā ar 28. pantu, minēto produktu laiž brīvā apgrozībā vai eksportē, ja visas pārējās prasības un formalitātes, kas attiecas uz tādu laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, ir izpildītas un ja ir izpildīts jebkurš no šādiem nosacījumiem:

- a) ir pagājušas četras darbdienu pēc apturēšanas, ja kompetentās iestādes nav pieprasījušas muitas dienestiem pagarināt apturēšanu; attiecībā uz ātrbojīgiem produktiem, dzīvniekiem un augiem šis termiņš ir divas darbdienu;
- b) kompetentās iestādes ir informējušas muitas dienestus par to, ka tās ir apstiprinājušas laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, ievērojot šo regulu.

2. Netiek uzskatīts, ka laišana brīvā apgrozībā vai eksports saskaņā ar 1. punktu pierāda atbilstību Savienības tiesību aktiem, un jo īpaši šai regulai.

30. pants

Atteikums laist brīvā apgrozībā vai eksportēt

1. Ja kompetentās iestādes secina, ka produkts, par kuru tām paziņots saskaņā ar 28. pantu, ir produkts, kas izgatavots, izmantojot piespiedu darbu, kā noteikts 20. panta minētajā lēmumā, tās pieprasa, lai muitas dienesti to nelaistu brīvā apgrozībā vai neļautu to eksportēt.

2. Kompetentās iestādes nekavējoties ievada šā panta 1. punktā minēto informāciju 7. panta 1. punktā minētajā informācijas un saziņas sistēmā un attiecīgi informē muitas dienestus. Pēc šāda paziņojuma saņemšanas muitas dienesti neļauj šo produktu laist brīvā apgrozībā vai eksportēt un muitas datu apstrādes sistēmā un, ja iespējams, produktam pievienotajā komercrēķinā un jebkurā citā attiecīgā pavaddokumentā iekļauj šādu paziņojumu:

“Produkts izgatavots, izmantojot piespiedu darbu, – laist brīvā apgrozībā / eksportēt nav atļauts – Regula (ES) 2024/3015”.

3. Ja saskaņā ar 1. punktu ir atteikta produkta laišana brīvā apgrozībā vai eksports, muitas dienesti likvidē minēto produktu saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ievērojot Savienības tiesību aktus.

4. Muitas dienesti pēc kompetentās iestādes pieprasījuma un minētās kompetentās iestādes vārdā un uz tās atbildību var arī konfiscēt produktu, kura laišana brīvā apgrozībā vai eksports ir atteikts, un nodot to minētās kompetentās iestādes rīcībā un pārziņā. Šādos gadījumos minētā kompetentā iestāde veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgais produkts tiek likvidēts saskaņā ar 25. pantu.

31. pants

Informācijas apmaiņa un sadarbība

1. Lai nodrošinātu uz risku balstītu analīzi produktiem, ko ievēd Savienības tirgū vai izved no tā, un lai nodrošinātu, ka kontroles ir rezultatīvas un tiek veiktas saskaņā ar šīs regulas prasībām, Komisija, kompetentās iestādes un muitas dienesti cieši sadarbojas un apmainās ar informāciju par riskiem. Šajā nolūkā Komisija uzņemas koordinatores lomu.

2. Sadarbība starp iestādēm un ar risku saistītas informācijas apmaiņa, kas nepieciešama, lai saskaņā ar šo regulu izpildītu to funkcijas, tostarp izmantojot elektroniskos līdzekļus, saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 952/2013 notiek:

a) starp muitas dienestiem;

b) starp kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem.

VI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

32. pants

Konfidencialitāte

1. Informāciju, kas saņemta saskaņā ar šo regulu, kompetentās iestādes izmanto tikai šīs regulas piemērošanai, ja vien nav noteikts citādi Savienības vai valstu tiesību aktos atbilstīgi Savienības tiesību aktiem.

2. Komisija, dalībvalstis un kompetentās iestādes to personu identitāti, kuras sniedz informāciju, un sniegto informāciju uzskata par konfidenciālu, saskaņā ar Savienības vai valstu tiesību aktiem atbilstīgi Savienības tiesību aktiem, ja vien informācijas iesniedzēji nenorāda citādi.

3. Šā panta 2. punkts neliedz Komisijai izpaust vispārīgu informāciju kopsavilkuma veidā, ar noteikumu, ka šāda vispārīga informācija nesatur informāciju, kas ļauj identificēt informācijas sniedzēju. Šādi kopsavilkuma veidā izpaužot vispārīgu informāciju, ņem vērā attiecīgo pušu likumīgās intereses novērst konfidenciālas informācijas izpaušanu.

33. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 27. panta 1. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no 2024. gada 13. decembra.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 27. panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 27. panta 1. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

34. pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un to piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot deleģēto aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.
2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 33. panta 6. punktā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.

35. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā Komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

36. pants

Grozījums Direktīvā (ES) 2019/1937

Direktīvas (ES) 2019/1937 pielikuma I.C.1. daļā iekļauj šādu punktu:

- “iv) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/3015 (2024. gada 27. novembris) par tādu produktu aizliegšanu Savienības tirgū, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, un grozījumiem Direktīvā (ES) 2019/1937 (OV L, 2024/3015, 12.12.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj>).”

37. pants

Sodi

1. Dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro uzņēmējiem par 20. pantā minētā lēmuma neievērošanu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

2. Paredzētie sodi ir efektīvi, samērīgi un atturoši. Kompetentās iestādes nodrošina, ka, nosakot 1. punktā minētos sodus, attiecīgā gadījumā pienācīgi ņem vērā šādus aspektus:

- a) 20. pantā minētā lēmuma neatbilstības smagums un ilgums;
 - b) attiecīgā uzņēmēja visa iepriekšējā neatbilstība 20. pantā minētajam lēmumam;
 - c) sadarbības līmenis ar kompetentajām iestādēm;
 - d) jebkāds cits mīkstinošs vai pastiprinošs apstāklis, kas attiecas uz lietas faktiskajiem apstākļiem, piemēram, no neatbilstības 20. pantā minētajam lēmumam tieši vai netieši gūts finansiāls labums vai novērsti zaudējumi.
3. Dalībvalstis minētos noteikumus un pasākumus līdz 2026. gada 14. decembrim dara zināmus Komisijai un paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.
4. Dalībvalstis, paredzot noteikumus par piemērojamiem sodiem saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu, maksimāli ņem vērā 11. panta i) punktā minētos norādījumus.

38. pants

Izvērtēšana un pārskatīšana

1. Līdz 2029. gada 14. decembrim un pēc tam reizi piecos gados Komisija izvērtē šīs regulas izpildi un īstenošanu. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par izvērtēšanas svarīgākajiem konstatējumiem. Izvērtēšanā īpaši ietver novērtējumu attiecībā uz:

- a) to, vai ieviestais mehānisms efektīvi veicina šīs regulas mērķa sasniegšanu, kā noteikts 1. pantā;
- b) sadarbību starp kompetentajām iestādēm, tostarp Tīklā, kā arī visām citām attiecīgajām iestādēm šīs regulas piemērošanā;
- c) starptautiskās sadarbības efektivitāti, lai palīdzētu izskaust piespiedu darbu globālajās piegādes ķēdēs;
- d) ar izmeklēšanu un lēmumiem saistīto administratīvo procedūru ietekmi uz uzņēmumiem, jo īpaši uz MVU, tostarp uz to konkurētspēju;
- e) atbilstības nodrošināšanas izmaksām uzņēmējiem, jo īpaši MVU;
- f) kopējās izmaksas un ieguvumus un aizlieguma efektivitāti.

Ja Komisija to uzskata par lietderīgu, ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu par šīs regulas attiecīgo noteikumu grozīšanu.

2. Ziņojumā arī novērtē, vai ir nepieciešams paplašināt darbības jomu, lai iekļautu pakalpojumus, kas saistīti ar produktu ieguvī, novākšanu, ražošanu vai izgatavošanu.

3. Saistībā ar novērtējumu, kas paredzēts 1. punkta a) apakšpunktā, ziņojumā ietver šīs regulas ietekmi uz piespiedu darba upuriem, īpašu uzmanību pievēršot sieviešu un bērnu stāvoklim. Šīs ietekmes novērtējuma pamatā ir starptautisko organizāciju un attiecīgo ieinteresēto personu sniegtās informācijas regulāra uzraudzība.

4. Savā ziņojumā Komisija sīkāk izvērtē, vai ir vajadzīgs īpašs mehānisms, lai risinātu piespiedu darba gadījumus un īstenotu remediāciju attiecībā uz tiem, tostarp šāda mehānisma īstenošanas ietekmes novērtējums.

39. pants

Stāšanās spēkā un piemērošanas diena

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2027. gada 14. decembra.

Tomēr 5. panta 3. punktu, 7. un 8. pantu, 9. panta 2. punktu, 11., 33., 35. pantu un 37. panta 3. punktu piemēro no 2024. gada 13. decembra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2024. gada 27. novembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja
R. METSOLA

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
BÓKA J.